

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพของประชาชน จากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย แผนที่จุดเสี่ยง แนวคำถามในการสนทนากลุ่ม แบบบันทึกข้อมูลด้านอุบัติเหตุและแบบบันทึกข้อมูลด้านอาชญากรรม กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 4 กลุ่ม คือ ผู้แทนประชาชนที่อาศัยในเขตถนนคนเดินปายสายหลักและสายรอง ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง จำนวน 32 คน และผู้เข้าร่วมเวทีแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรายงานผลกระทบด้านสุขภาพ จำนวน 40 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แผนที่แสดงจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกและอาชญากรรมในพื้นที่อำเภอปาย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นจากการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลกระทบทางสุขภาพ

ส่วนที่ 1 แผนที่แสดงจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยว เขตถนนคนเดินปาย

จากการสำรวจ และการบันทึกทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมภายในเขตถนนคนเดินปาย ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย ซึ่งผู้ศึกษา ผู้นำชุมชน ตัวแทนหน่วยงานราชการ ตัวแทนผู้ประกอบการ รวมจำนวน 4 คน ร่วมทำการสำรวจ สามารถนำมาเขียนแผนที่แสดงจุดเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนจากการท่องเที่ยว (ดังแสดงในแผนภาพ) ซึ่งสามารถอธิบายแผนที่ความเสี่ยงได้ดังนี้

- จุดที่มีการจำหน่ายอาหารประเภทปิ้งย่าง จากการสำรวจพบว่ามีแผงลอยจำหน่ายอาหารประเภทนี้จำนวน 18 แผง ซึ่งแผงลอยจำหน่ายอาหารประเภทนี้จะมีควันจากการปิ้ง ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นสร้างความรำคาญแก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

- จุดที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายต่อการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร จากการสำรวจพบจุดที่เสี่ยง จำนวน 2 จุด คือบริเวณสี่แยกปายหนาว และบริเวณสี่แยกอัมพิกา เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นทางแยก เป็นพื้นที่ถนนคนเดินสายรองที่เปิดให้รถวิ่งสัญจรไปมาได้ จึงทำให้พื้นที่นี้มีทั้งนักท่องเที่ยวที่เดินและรถที่ยังคงสัญจรไปมา และโดยเฉพาะสี่แยกปายหนาวเป็นร้านที่มีชื่อเสียง นักท่องเที่ยวมักจะมาถ่ายรูปอยู่บนถนนหน้าร้าน ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ

- จุดทิ้งขยะ จากการสำรวจพื้นที่ถนนคนเดินปายพบว่ามีจุดทิ้งขยะสาธารณะจำนวน 21 จุด ปริมาณขยะจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามา ในช่วงฤดูการท่องเที่ยวจะมีขยะเพิ่มขึ้น 2-3 เท่าตัว ขณะเดียวกันกระบวนการเก็บขยะขนขยะยังไม่เพียงพอ ซึ่งจากข้อมูลของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลปายพบว่า มีรถเก็บขยะมูลฝอยจำนวน 2 คัน และมีพนักงานประจำรถขยะ 6 คน ดำเนินการเก็บขยะทุกวันในช่วงเวลา 04.00 น.-09.00 น.และจัดเก็บขยะในเวลาเย็น ช่วงเวลา 16.00 -18.00น.ทำให้มีขยะมูลฝอยตกค้าง และบางแห่งมีขยะตกเรียราอยู่ตามสถานที่ต่างๆ อีกทั้งไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ซึ่งจุดทิ้งขยะเหล่านี้ทำให้เป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและสัตว์นำโรค

- ร้านอาหารขนาดใหญ่ จากการสำรวจพบว่าบริเวณถนนคนเดินปายมีร้านอาหารขนาดใหญ่ จำนวน 24 ร้าน ซึ่งร้านอาหารบางแห่งไม่มีการบำบัดน้ำเสียโดยการใช้บ่อดักไขมันก่อนทิ้งน้ำลงสู่รางระบายน้ำสาธารณะ และร้านอาหารบางแห่งที่มีบ่อดักไขมันยังไม่มีมีการตรวจสอบคุณภาพของบ่อดักไขมัน นอกจากนี้ผู้ประกอบการร้านอาหารบางแห่งได้ทิ้งขยะมูลฝอยลงร่องระบายน้ำ ทำให้ร่องระบายน้ำเกิดการอุดตัน มีน้ำขังเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงและสัตว์นำโรค เกิดน้ำเน่าเสียมีกลิ่นเหม็น

- ร้านอาหารและเครื่องดื่ม คือสถานบันเทิง เช่น ร้านเหล้า บาร์ จากการสำรวจพบว่าในเขตถนนคนเดินปาย มีจำนวน 25 ร้าน ซึ่งร้านเหล่านี้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ที่มีอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งร้านบางแห่งมีการใช้เสียงเพลงบรรเลง ทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงได้รับผลกระทบจากเสียงดังและเสียงคุยของนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจทำให้เกิดความรำคาญและความเครียดตามมาได้

- จุดที่มีการแสดงต่างๆเช่นจุดที่เป็นพื้นที่ในการแสดง เล่นดนตรีที่มีการใช้เสียง จากการสำรวจพบว่าจุดที่มักมีการแสดง จำนวน 12 จุด ซึ่งทำให้ประชาชนที่อยู่บริเวณดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการเสียงดังจากดนตรีประกอบการแสดง โดยเฉพาะบางจุดที่มีการแสดงต่อเนื่องทุกวัน

ซึ่งได้มีการนำแผนที่จุดเสียงจากการสำรวจเสนอในเวทีแสดงความคิดเห็น เพื่อให้ประชาชนที่อยู่อาศัยบริเวณถนนคนเดินและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้ให้ความเห็น และปรับแผนที่จุดเสียงให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุจากรถทางบกและอาชญากรรมในเขตพื้นที่อำเภอปาย

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของผู้บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุ จำแนกตามเพศ อายุ ผู้บาดเจ็บ และความรุนแรงของการบาดเจ็บ

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n=155)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	112	72.3
หญิง	43	27.7
อายุ (ปี)		
< 15	12	7.8
15-24	31	20.0
25-59	107	69.0
≥ 60	5	3.2
$(\bar{x} = 33.46, SD = 13.82, Max = 68, Min = 8)$		
ผู้บาดเจ็บ		
คนในพื้นที่อำเภอปาย	85	54.8
นักท่องเที่ยวชาวไทย	50	32.3
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	9	5.8
อื่นๆ	11	7.1
ความรุนแรงของการบาดเจ็บ		
เล็กน้อย	100	64.5
บาดเจ็บสาหัส	54	34.9
เสียชีวิต	1	0.6

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้บาดเจ็บหรือได้รับอุบัติเหตุส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 72.3 มีอายุอยู่ในช่วง 25 - 59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.0 รองลงมาคือ ช่วงอายุ 15-24 ปี และช่วงอายุน้อยกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 7.8 ตามลำดับ อุบัติเหตุส่วนใหญ่มีระดับความรุนแรงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 64.5 รองลงมาคือบาดเจ็บสาหัสและเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 34.9 และ 0.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของการเกิดอุบัติเหตุทางบก จำแนกตามรายเดือนและช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

ข้อมูลด้านเวลาการเกิดอุบัติเหตุ	จำนวน (n=109)	ร้อยละ
เดือน		
มกราคม	9	8.3
กุมภาพันธ์	4	3.7
มีนาคม	1	0.9
เมษายน	11	10.1
พฤษภาคม	7	6.4
มิถุนายน	7	6.4
กรกฎาคม	9	8.3
สิงหาคม	6	5.5
กันยายน	13	11.9
ตุลาคม	14	12.8
พฤศจิกายน	11	10.1
ธันวาคม	17	15.6
ช่วงเวลาเกิดเหตุ		
00.01 น.-06.00 น.	9	8.3
06.01 น.-12.00 น.	27	24.8
12.01 น.-18.00 น.	46	42.1
18.01 น.-24.00 น.	27	24.8

จากตารางที่ 2 พบว่าการเกิดอุบัติเหตุการจราจรทางบกส่วนใหญ่เกิดเหตุในเดือนธันวาคม คิดเป็นร้อยละ 15.6 รองลงมาเดือนตุลาคม และกันยายน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และ ร้อยละ 11.9 ตามลำดับ ส่วนช่วงเวลาในการเกิดอุบัติเหตุทางบกสูงที่สุด คือ 12.01 น.-18.00 น.คิดเป็นร้อยละ 42.1 รองลงมาในช่วงเวลา 06.01 - 12.00 น.และ 18.01 - 24.00 น.เท่ากันคิดเป็นร้อยละ 24.8

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของการเกิดอุบัติเหตุทางบก จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ

ข้อมูลด้านสถานที่เกิดเหตุ	จำนวน (n=109)	ร้อยละ
ในเขตเทศบาลปาย	41	37.6
ในพื้นที่ถนนคนเดินปาย	28	25.7
หมู่ 1 บ้านเมืองพร้าว	18	16.5
หมู่ 2 บ้านป่าขาม	2	1.9
หมู่ 3 บ้านเมืองแพร่	8	7.3
นอกพื้นที่ถนนคนเดินปาย	13	11.9
นอกเขตเทศบาลปาย	68	62.4

จากตารางที่ 3 พบว่าเกิดอุบัติเหตุจราจรทางบกส่วนใหญ่เกิดนอกเขตเทศบาลปาย คิดเป็นร้อยละ 62.4 ส่วนในเขตเทศบาลปาย พบว่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นในพื้นที่ถนนคนเดินปาย คิดเป็นร้อยละ 25.7 โดยเกิดขึ้นในหมู่ 1 บ้านเมืองพร้าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 16.5 รองลงมาคือหมู่ 3 บ้านเมืองแพร่ คิดเป็นร้อยละ 7.3

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของลักษณะทั่วไปของผู้ที่ประสบเหตุอาชญากรรม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (n=15)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	14	93.3
หญิง	1	6.7
อายุ (ปี)		
15-24	6	40.0
25-59	8	53.3
≥ 60	1	6.7
(x̄ = 33.60 , SD = 1.46 , Max = 61 , Min = 16)		
ผู้ประสบเหตุ		
คนในพื้นที่อำเภอปาย	9	60.0
นักท่องเที่ยวชาวไทย	4	26.7
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	2	13.3

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ประสบเหตุอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 93.3 มีอายุอยู่ในช่วง 25 - 59 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคือช่วงอายุ 15 - 24 ปี และช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 40.0 และ 6.7 ตามลำดับ ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเป็นคนในพื้นที่อำเภอปาย คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาคือนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 26.7 และ 13.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของการเกิดอาชญากรรม จำแนกตามรายเดือนและช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

ข้อมูลด้านเวลาการเกิดอาชญากรรม	จำนวน (n=15)	ร้อยละ
เดือน		
มกราคม	4	26.6
กุมภาพันธ์	2	13.2
มีนาคม	1	6.7
เมษายน	1	6.7
พฤษภาคม	1	6.7
กรกฎาคม	1	6.7
สิงหาคม	3	20.0
ตุลาคม	1	6.7
พฤศจิกายน	1	6.7
ช่วงเวลาเกิดเหตุ		
00.01 น.-06.00 น.	1	6.7
06.01 น.-12.00 น.	1	6.7
12.01 น.-18.00 น.	7	46.6
18.01 น.-24.00 น.	6	40.0

จากตารางที่ 5 พบว่าการเกิดอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดเหตุในเดือนมกราคม คิดเป็นร้อยละ 26.6 รองลงมาเดือนสิงหาคม และกุมภาพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ ร้อยละ 13.2 ตามลำดับ ส่วนช่วงเวลาในการอาชญากรรมสูงสุด คือ 12.01 - 18.00 น. คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาในช่วงเวลา 18.01 -24.00 น.คิดเป็นร้อยละ 24.8

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของการเกิดอาชญากรรม จำแนกตามประเภทอาชญากรรม

ข้อมูลด้านประเภทอาชญากรรม	จำนวน (n=15)	ร้อยละ
ฆ่าคน	2	13.3
ทำร้ายร่างกาย	3	20.0
ลักทรัพย์	8	53.4
ชิงทรัพย์	2	13.3

จากตารางที่ 6 พบว่าเกิดอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นการลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาเป็นการทำร้ายร่างกาย ชิงทรัพย์และฆ่าคนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และ 13.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละการเกิดอาชญากรรม จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ

ข้อมูลด้านสถานที่เกิดเหตุ	จำนวน (n=15)	ร้อยละ
ในเขตเทศบาลปาย	8	53.3
ในพื้นที่ถนนคนเดินปาย	6	40.0
หมู่ 1 บ้านเมืองพร้าว	2	13.3
หมู่ 2 บ้านป่าขาม	3	20.0
หมู่ 3 บ้านเมืองแพร่	1	6.7
นอกถนนคนเดินปาย	2	13.3
นอกเขตเทศบาลปาย	7	46.7

จากตารางที่ 7 พบว่าเกิดอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดในเขตเทศบาลปาย คิดเป็นร้อยละ 53.3 ซึ่งเกิดขึ้นในพื้นที่ถนนคนเดินปาย คิดเป็นร้อยละ 40.0 โดยเกิดขึ้นในหมู่ 2 บ้านป่าขามมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.0 รองลงมาคือหมู่ 1 บ้านเมืองพร้าว คิดเป็นร้อยละ 13.3

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพของประชาชน จากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย

ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพของประชาชน จากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย สามารถนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมผลกระทบจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย ต่อประชาชนต่อประชาชนที่อาศัยบริเวณถนนคนเดิน อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ทั้งด้านบวกและลบ ดังนี้

1. ผลกระทบสุขภาพทางกาย

1.1 ผลกระทบสุขภาพทางกายด้านบวก จากการสนทนากลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายด้านบวก ได้แก่ ด้านการส่งเสริมการออกกำลังกาย ได้รับการดูแลด้านสารเสพติด การพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สะอาดสวยงาม เกิดธุรกิจด้านสุขภาพเพิ่มขึ้น และลดอุบัติเหตุในถนนคนเดินสายหลัก

1) ประชาชนได้รับการส่งเสริมการออกกำลังกาย

ภายหลังจากที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวถนนคนเดินปาย ทำให้หน่วยงานของราชการได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบนพื้นที่ถนนคนเดินปาย ได้แก่ การจัดการแข่งขันกีฬาวิ่งมินิมาราธอน เดินเพื่อสุขภาพ ปั่นจักรยาน เต้นแอโรบิก ประชาชนในพื้นที่ถนนคนเดินปายได้ใช้พื้นที่ถนนในการออกกำลังกายประจำวัน

“ในระหว่างที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูหนาว หน่วยงานของรัฐส่งเสริมสุขภาพโดยมีการจัดการแข่งขันการออกกำลังกาย เดิน วิ่ง ปั่น และเต้นแอโรบิก ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตื่นตัวในการออกกำลังกาย สังเกตจะเห็นว่ามีคนออกกำลังกายกันมากขึ้นทั้งในช่วงก่อนการแข่งขันและหลังจากการแข่งขัน” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ได้ใช้พื้นที่ถนนคนเดินในการออกกำลังกาย ไม่ว่าจะเป็นการเดินเที่ยวคู่สีก้า เป็นการออกกำลังกายยามเย็น ส่วนตอนเช้าก็จะใช้พื้นที่ถนนคนเดินรอบเมืองเพื่อออกกำลังกาย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2) ประชาชนได้รับการดูแลณรงค์จากภาครัฐในเรื่องการป้องกันสารเสพติด หน่วยงานภาครัฐได้ใช้พื้นที่ดังกล่าวในการจัดณรงค์กิจกรรมด้านสุขภาพ เช่น กิจกรรมการจัดณรงค์ให้เลิกเหล้าและบุหรี่ ทำให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของสุขภาพมากขึ้น

“จากการที่บนถนนมีนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่เข้ามาเที่ยวบนถนนคนเดินปายจำนวนมาก ทางหน่วยงานของรัฐจึงได้ใช้บริเวณดังกล่าวในการรณรงค์ด้านสุขภาพซึ่งได้มี

การจัดแสดงดนตรีรวมทั้งนิทรรศการรณรงค์การเลิกเหล้าและบุหรี่ ที่ให้ประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ เช่น ร่วมประกวดดนตรีที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติด การเขียนโปสการ์ดส่งกลับถึงบ้านในการเชิญชวนคนในครอบครัวเลิกเหล้าและบุหรี่ จะเห็นว่าทั้งเด็กและผู้ใหญ่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมสุขภาพ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“หน่วยงานราชการและประชาชนได้ร่วมกันรณรงค์ ในการสร้างถนนคนเดินปายให้เป็นถนนปลอดแอลกอฮอล์ โดยมีการประชาสัมพันธ์ประชาชนและนักท่องเที่ยวไม่ให้มีการดื่มสุราบนพื้นที่ถนนคนเดินปาย ซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีต่อสุขภาพและลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นจากการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

3) ลดอุบัติเหตุในพื้นที่ถนนคนเดินปายสายหลัก

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย มีการปิดถนนไม่ให้ยานพาหนะเข้ามาในพื้นที่ถนนคนเดินปายสายหลัก ทำให้อุบัติเหตุในพื้นที่ถนนคนเดินปายสายหลักมีอุบัติเหตุจากยานพาหนะลดลง

“การมีถนนคนเดินทำให้บริเวณดังกล่าวมีรถเข้าออกน้อยลง ลดการเกิดอุบัติเหตุในบริเวณดังกล่าว แต่การที่มีคนเข้ามาเที่ยวจำนวนมากทำให้เกิดอุบัติเหตุบริเวณถนนสายรองบ่อยแต่ไม่รุนแรง อุบัติเหตุส่วนมากจะเกิดนอกพื้นที่ถนนคนเดิน” (ตัวแทนเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลปาย)

4) เกิดการประกอบการด้านธุรกิจสุขภาพเพิ่มขึ้น

จากการขยายตัวทางธุรกิจต่างๆ รวมทั้งด้านธุรกิจสุขภาพ ทำให้ถนนคนเดินปายมีการประกอบการด้านธุรกิจสุขภาพเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ใช้บริการทั้งบริการนวดแผนไทย สปา และอาหารเมนูเพื่อสุขภาพ

“ในเขตถนนคนเดินปายได้มีร้านจำหน่ายสินค้าต่างๆทั้งอาหารพื้นบ้าน และอาหารสมุนไพร ที่มีสรรพคุณในการบำรุงสุขภาพ นอกจากนี้ยังมีการเปิดร้านบริการด้านสุขภาพมากขึ้น ทั้งจากการดำเนินการโดยชุมชนเอง และจากผู้ประกอบการจากที่อื่นที่เข้ามาดำเนินกิจการ ทำให้คนในเขตถนนคนเดิน คนที่อยู่ในเขตอำเภอปายได้เข้ามาใช้บริการ เช่น นวดแก้ปวดเมื่อยหลังจากทำงานหนักในแต่ละวัน และนักท่องเที่ยวที่เมื่อยล้าจากการเดินทางไกลมาจากที่อื่น” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ถนนคนเดิน มีผลิตภัณฑ์ขายของชนเผ่า มีอาหารส่งเสริมสุขภาพ ชาอู่หลง ข้าวโศกอบสมุนไพร ถั่วเหลืองคั่วเพื่อสุขภาพ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

1.2 ผลกระทบสุขภาพทางกายด้านลบ จากการสนทนากลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายด้านลบ จาก

เหตุรำคาญเสียงดังจากและยานพาหนะการประกอบการ เกิดมลภาวะทางอากาศและอากาศร้อนขึ้น ก่อให้เกิดขยะจำนวนมากส่งกลิ่นเหม็น อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพในหลายๆ ด้าน เช่น จาก การดื่มสุรา สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีร้านที่จำหน่ายสุรา บุหรี่ อยู่จำนวนมากทำให้หาซื้อได้ง่าย และจากการเคลื่อนย้ายประชากรเข้าออกของนักท่องเที่ยวจากการควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ โรค ที่เป็นปัญหาของพื้นที่ ได้แก่ โรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดใหญ่ 2009 และพบปัญหาสุขภาพในเด็ก นักเรียนที่ช่วยผู้ปกครองค้าขายในเวลากลางคืนทำให้ได้รับการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอ ทำให้เด็กตื่น สายง่วงเวลาเรียนส่งผลต่อการเรียนและพฤติกรรมของเด็กนักเรียน นำทั้งจากสถานประกอบการ นำเหม็นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค นอกจากนี้มักเกิดอุบัติเหตุขึ้นบ่อยในถนนคนเดินสายรอง

1) นักเรียนพักผ่อนไม่เพียงพอ

เด็กนักเรียนบางคนได้ช่วยผู้ปกครองค้าขายในกลางคืน ทำให้เด็กต้องนอนดึก ได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ นอนตื่นสาย

“เด็กนักเรียนที่ผู้ปกครองค้าขายในถนนคนเดินปาย เด็กจะต้องช่วยผู้ปกครองขาย ของในเวลากลางคืน ทำให้เด็กตื่นสาย เวลาเรียนหนังสือเด็กจะง่วงนอนเนื่องจากเวลาพักผ่อนไม่ เพียงพอ ซึ่งพฤติกรรมเด็กเปลี่ยน ไปจากพฤติกรรมที่เป็นเด็กที่เรียบร้อยเคารพอ่อนน้อม กลายเป็น เด็กหงุดหงิดง่าย เป็นคนที่คิดเร็ว ทำเร็ว แต่ไม่มีความรอบคอบ”(ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

2) เกิดอันตรายกับสุขภาพจากการดื่มสุราและสูบบุหรี่

มีจำนวนร้านค้า ร้านอาหารที่จำหน่ายสินค้าประเภทสุรา บุหรี่ เพิ่มมากขึ้น ทำให้ หาซื้อได้ง่าย ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว

“จากการเปลี่ยนแปลงบนถนน จากอาคารบ้านเรือนแบบเก่าๆที่มีแต่ดั้งเดิม ได้ เปลี่ยนมาเป็นร้านค้า เพื่อขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้มีร้านค้าที่จำหน่ายสินค้าประเภทสุรา บุหรี่ มากขึ้น หาซื้อได้ง่าย ซึ่งหลายคนเมื่อซื้อสุรา ก็จะเดินไป ดื่มไป เที่ยวชมสินค้าไปด้วย ก็จะท ำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ซึ่งเราก็ทำอะไรไม่ได้เนื่องจากไม่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งเห็นว่าการดื่มสุรา หรือการสูบบุหรี่ล้วนแต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพควรมีการรณรงค์ในเรื่องนี้อย่างจริงจัง”(ตัวแทน ประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

นักท่องเที่ยวมีการสูบบุหรี่บนพื้นที่ถนน ซึ่งทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพแก่ ประชาชนที่อยู่ในบริเวณถนนคนเดินจากควันบุหรี่มือสอง

“นักท่องเที่ยวบางคนยังมีการสูบบุหรี่ไปตามถนนคนเดินปาย ซึ่งจะทำให้เกิดผล กระทบทางสุขภาพ โดยทำให้ได้รับอันตรายจากควันบุหรี่มือสอง”(ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

3) อุบัติเหตุในถนนคนเดินปายสายรองเพิ่มขึ้น

การท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย ทำให้เกิดอุบัติเหตุมากขึ้นในถนนคนเดินปายสายรอง เนื่องจากถนนสายรองได้เปิดให้รถผ่านได้บางช่วงเวลา และการเดินทางเข้าออกของนักท่องเที่ยวจำนวนมากรวมทั้งการไม่ชำนาญเส้นทางของนักท่องเที่ยว จุดที่เกิดอุบัติเหตุมักเป็นทางโค้งและทางแยก

“การที่มีรถเข้าอำเภอปายในปริมาณที่มากย่อมทำให้เกิดอุบัติเหตุมากขึ้น ในเขตพื้นที่ถนนสายหลักมักเป็นอุบัติเหตุเล็กๆน้อยๆ ส่วนมากอุบัติเหตุมักเกิดในถนนสายรองเพราะยังมีรถจำนวนมากเข้าผ่านเข้าออกอยู่ เช่น โค้งข้าวสาร โค้งศาลาเอนกประสงค์ ทางแยกในตัวเมือง นอกจากนี้มักเป็นอุบัติเหตุตามแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวไม่คุ้นเคยกับเส้นทาง” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“นักท่องเที่ยวในขณะนี้ถือว่าเยอะ มีทั้งต่างชาติและคนไทย ช่วงนี้คนไทยมาเที่ยวเยอะขึ้น ทำให้การจราจรติดขัด ทั้งประชาชนและนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าออกลำบาก การจับขีจิ้งไม่ปลอดภัย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

4) โรคติดต่อจากการย้ายถิ่น

มีการเคลื่อนย้ายประชากรตลอดเวลาในเขตถนนคนเดิน อาจนำโรคติดต่อเข้ามาแพร่ระบาดในพื้นที่ซึ่งยากต่อการควบคุม

“การที่มีนักท่องเที่ยวเข้าออกตลอดเวลาในพื้นที่ถนนคนเดินปาย มีประชากรอยู่อย่างแออัด เราไม่สามารถจำแนกได้ว่ามีใครมาจากไหนบ้าง ซึ่งจะนำโรคเข้ามาระบาดในพื้นที่ จึงเป็นการยากที่จะควบคุมโรคทั้ง โรคไข้เลือดออก โรคไข้หวัดใหญ่ 2009” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

5) เสียงจากการประกอบการและยานพาหนะก่อให้เกิดเหตุรำคาญ

จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเขตถนนคนเดินปายมากขึ้นทำให้เกิดเสียงดัง จากการสนทนา เสียงเพลงจากสถานประกอบการที่เปิดเสียงเพลงในเวลากลางคืน และเสียงรถจักรยานยนต์ที่ขับเข้ามาบริเวณถนนคนเดิน ทำให้ประชาชนที่อยู่บริเวณถนนคนเดินปายเกิดความรำคาญ นอนไม่หลับ ร่างกายได้รับการพักผ่อนไม่เพียงพอ

“นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยว มักจะนอนดึก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่มักพูดคุยกันเสียงดัง มีการ โห่ร้องเวลากลางคืน ทำประชาชนที่อยู่บริเวณดังกล่าวนอนไม่หลับพักผ่อนไม่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย”(ตัวแทนจากสถานประกอบการ)

“สถานประกอบการบางแห่งเปิดเสียงเพลงดัง ซึ่งทำให้คนที่อยู่บริเวณข้างเคียงสถานประกอบการได้รับความเดือดร้อนจากเสียงดังในเวลากลางคืน ซึ่งผู้ได้ให้เหตุผลในการเปิดเพลงเสียงดังว่าเป็นการดึงดูดความสนใจลูกค้า” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ในระยะหลังๆมานี้นักท่องเที่ยวนิยมซื้อรถจักรยานยนต์สกู๊ตหรือรถซอปเปอร์กันเข้ามาเที่ยวเป็นคณะจำนวนหลายคัน และมักขับเข้ามาในเขตถนนคนเดิน รอดังกล่าวมีเสียงดังมากทำให้แสบแก้วหู ทำให้เสียสมาธิในการทำงาน”(ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“ชาวบ้านบางส่วนที่เคยอาศัยอยู่ในบริเวณถนนคนเดิน ได้รับความรำคาญจากเสียงดังรบกวน จึงขายที่อยู่อาศัยแล้วย้ายไปอยู่ที่อื่น มักจะเป็นแถวชานเมืองหรือรอบเมืองที่มีความสงบ”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

6) เกิดมลภาวะทางอากาศและสภาพอากาศร้อน

สภาพอากาศในเขตถนนคนเดินปายมีการเปลี่ยนแปลงจากการประกอบการจำหน่ายอาหารประเภทปิ้งย่าง และจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่อยู่รวมกันจำนวนมากในพื้นที่ถนนทำให้เกิดฝุ่น สภาพอากาศที่ร้อนจากความแออัดและจากจำนวนต้นไม้ที่ลดลงจากการตัดทำลายเพื่อก่อสร้างอาคารรองรับนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

“อากาศในพื้นที่ถนนคนเดินเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่มีอากาศบริสุทธิ์ แต่ปัจจุบันเกิดมลพิษทางอากาศ เนื่องจากมีฝุ่นจากการเดินไปมาของนักท่องเที่ยวในการเที่ยวชมสินค้า และควันจากการประกอบการที่มีการปิ้งย่าง ทำให้เกิดกลิ่นเหม็น ควันเวียนศีรษะและมีอันตรายต่อสุขภาพ”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“อากาศเดี๋ยวนี้ร้อนขึ้น เนื่องจากต้นไม้ค่อยๆลดลง เนื่องจากมีการตัดต้นไม้ใช้พื้นที่ในการสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่อรองรับการท่องเที่ยว สร้างเป็นร้านค้า บ้านพัก และอาคารร้อนจากคนที่มาเบียดเสียดแออัดกันในพื้นที่ถนน”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

7) ก่อให้เกิดขยะจำนวนมากส่งกลิ่นเหม็น

ปริมาณขยะในพื้นที่เขตถนนคนเดินปายมีจำนวนมากขึ้น ทำให้มีการจัดเก็บไม่ทัน ภาชนะรองรับขยะมีจำนวนไม่เพียงพอ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ไม่ทิ้งขยะลงถังภาชนะรองรับขยะ ทำให้ถนนไม่สะอาด มีขยะจำนวนมากและส่งกลิ่นเหม็น

“การที่คนมารวมตัวกันมาก ๆ บนถนน มีการซื้อสินค้า อาหาร ก็ย่อมทำให้มีปริมาณขยะมากขึ้น จะเห็นว่าในอดีตไม่ค่อยมีขยะ แต่เดี๋ยวนี้มีขยะเยอะ จัดเก็บไม่ทันและถึงขยะมีไม่เพียงกับปริมาณขยะ ขยะล้นส่งกลิ่นเหม็น”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“การจัดให้มีถนนคนเดินปาย มีนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจากหลายๆที่ทั้งชาวไทยและต่างประเทศ ซึ่งบางคนนิสัยทิ้งขยะลงบนถังขยะที่เขาจัดไว้ให้ แต่ว่าบางคนทิ้งขยะตามถนน ทิ้งบนทางเดินเท้า และบางคนนำขยะไปชุกซ่อนตามรั้ว”(ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอปาย)

8) น้ำทิ้งจากสถานประกอบการส่งกลิ่นเหม็นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงสัตว์นำโรค บริเวณถนนคนเดินมีการเพิ่มจำนวนบ้านเรือนและสถานประกอบการ ทำให้มีการปล่อยน้ำทิ้งลงร่องระบายน้ำทำให้น้ำส่งกลิ่นเหม็น รวมทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงพาหะนำโรค

“จากการเพิ่มจำนวนของอาคาร ทำให้มีการปล่อยน้ำทิ้งจากอาคาร ร้านค้ามากขึ้นจากการล้างภาชนะลงร่องระบายน้ำ ส่งกลิ่นเหม็น และร่องน้ำมีขยะเกิดการอุดตัน เกิดน้ำขัง เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลายและแมลงวันที่เป็นพาหะนำโรค ไข่เลือดออกและ โรคระบบทางเดินอาหาร” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2. ผลกระทบสุขภาพทางจิตใจ

2.1 ผลกระทบทางจิตใจด้านบวก จากการสนทนากลุ่มพบว่าประชาชนที่อยู่ในเขตถนนคนเดินปายรู้สึกมีความสุขที่ได้เดินเล่นพักผ่อนในพื้นที่ถนนคนเดิน

1) ความสุขจากการพักผ่อนในพื้นที่ถนนคนเดินปาย

ประชาชนมีแหล่งท่องเที่ยวในเขตเมือง ที่ประชาชนนิยมเข้ามาท่องเที่ยวทำให้รู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขจากการเข้ามาเที่ยวพักผ่อน

“รู้สึกมีความสุขที่ได้เดินเล่นในพื้นที่ถนนคนเดิน เป็นที่พักผ่อนของประชาชนและนักท่องเที่ยวในยามเย็นหรือกลางคืน ช่วยทำให้รู้สึกผ่อนคลายหลังจากทำงานหนักมาทั้งวัน เป็นการศึกษาที่มีแหล่งพักผ่อนในเมืองสำหรับคนเมืองปาย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2.2 ผลกระทบทางจิตใจด้านลบ จากการสนทนากลุ่มพบว่า การท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปายส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางจิตใจด้านลบ จากการเดินทางของนักท่องเที่ยวจำนวนมากทำให้ประชาชนมีความวิตกกังวลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น กลัวอันตรายจากผู้ร้ายที่แฝงตัวมากับนักท่องเที่ยว กลัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินในพื้นที่จะขาดการเข้าช่วยเหลือและทำให้เกิดความรำคาญ นอนไม่หลับ เกิดภาวะเครียด จากเสียงดังรบกวนในเวลากลางคืน นอกจากนี้ในกลุ่มผู้ประกอบการยังมีบางรายเกิดภาวะเครียดเนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่พอใจการให้บริการรวมทั้งภาวะเครียดจากการจำหน่ายสินค้าได้น้อยทำให้รายได้ลดลง

1) ประชาชนเกิดความเครียด นอนไม่หลับ

นักท่องเที่ยวที่มีเข้ามาเที่ยวมีการดื่มสุรา ร้องเพลง พุดคุย เสียงดัง ทำให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่เกิดความเครียด นอนไม่หลับ

“เคยอยู่เงียบๆแต่การค้าขายต้องคู่กับเสียงดัง คนที่มาเที่ยวก็ส่งเสียงดัง ทำให้เราเคยอยู่มีผลกระทบนอนไม่หลับ ไม่ค่อยสบาย” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“ชอบในช่วงที่มีคนเข้ามาท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินน้อยลงเพราะคนไม่เยอะ นอนหลับดี ตอนนีู้สึกเสียสุขภาพจิต เมื่อตอนศึกษาฝรั่งเศสูรา ทะเลาะกันเสียงดัง บางคนก็เมายาขึ้นไปบนหลังคา” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามา มักจะมีการจัดปาร์ตี้กันอยู่บ่อยๆ บางทีจัดปาร์ตี้กันทั้งคืน มีการร้องเพลง พูดคุยกันเสียงดังทำให้เกิดความรำคาญ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2) ภาวะเครียดจากการประกอบอาชีพ

ผู้ประกอบการบางรายมีความเครียดจากการมีรายได้ลดลงเนื่องจากจำหน่ายสินค้าได้น้อย ทำให้รายได้รายได้ลดลง รวมทั้งมีความเครียดจากการให้บริการที่ไม่ถูกใจนักท่องเที่ยว

“เครียด ปีนี้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาน้อยทำให้รายได้ลดลง ปีก่อนมีจำนวนนักท่องเที่ยวเข้ามามากกว่านี้ สินค้าไม่ค่อยได้ขาย นักท่องเที่ยวมักเดินเที่ยวชมสินค้าแต่ไม่ซื้อ” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“ลูกค้าเข้าร้านพร้อมกันเยอะ ทำอาหารบริการลูกค้าไม่ทัน ลูกค้ารอนานบางคนใจร้อน โมโหไม่พอใจในบริการ ค่าทอ เจ้าของร้าน ดูแล้วไม่ดีเกิดความเครียดแต่ก็ต้องจำทน” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

3) รู้สึกสงสารเด็กและผู้พิการที่มาแสดงเหมือนถูกบังคับจากกลุ่มมิชชันนารี

เกิดความรู้สึกสงสารเด็กและผู้พิการที่มาแสดงในพื้นที่ถนนคนเดิน อาจถูกบังคับมาแสดงโดยไม่เต็มใจซึ่งอาจเป็นการใช้แรงงานเด็กหรือผู้พิการในการหารายได้ของกลุ่มมิชชันนารี

“เห็นการนำเด็กมาแสดง หรือการที่ผู้พิการมาแสดง ร้องเพลง แล้วรู้สึกสงสารเหมือนเป็นการทารุณเด็ก หรือผู้พิการ กลัวเป็นกลุ่มมิชชันนารีใช้แรงงานเด็กเพื่อหาเงิน รวมทั้งมิชชันนารีที่มีการค้ามนุษย์” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

4) วิตกกังวลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

จากการที่พื้นที่ถนนคนเดินมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวและมาอาศัยอยู่ในเขตถนนคนเดินทำให้ประชาชนรู้สึกวิตกกังวลในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งกลัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้รับการช่วยเหลือไม่ทันเวลา

“รู้สึกกลัว ไม่มั่นใจในความปลอดภัย แถวนี้ออนตึกๆขณะที่เจ้าของบ้านนอนหลับ เคยมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินหลงเข้ามาในบ้าน” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ได้เปิดกิจการด้านเกสเฮ้าส์ มีเกสเฮ้าส์อยู่ด้านในถนนคนเดินปาย ในช่วงเวลาเย็นไม่สามารถขับรถที่รับส่งลูกค้าเข้าไปข้างในได้ ต้องจอดรอข้างนอกรู้สึกไม่ปลอดภัย บางทีมีรถมาเฉี่ยว บางทีเกิดกระจกแตก หาผู้รับผิดชอบไม่ได้” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“กลุ่มคนพวกเร่ก่ที่มานั่งทานอาหาร หรือดื่มเหล้า นั่งตามร้าน เมื่อมองดูแค่เห็นทรงเห็นแล้วก็น่ากลัว บางครั้งมีการตะโกนเสียงดัง คนแก่ได้ยินก็ตกใจ ทำให้เสียสุขภาพจิต” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“เดี๋ยวนี้เขตถนนคนเดินปายมีบ้านเรือนเยอะขึ้น น่ากลัวเวลามีคนปล่อยโคลมลอยเกิดโคลมลอยตกใส่บ้านเรือนแล้วเกิดอัคคีภัย หรือว่าเกิดมีคนไข้ถูกเฉนขึ้นในถนนคนเดินปาย คงจะเกิดความโกลาหล หรือน่ากลัวว่ารถที่จะเข้าไปดับเพลิง หรือเข้าไปช่วยเหลือผู้ป่วยคงจะเข้ายากและไมทันเวลา” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“เมื่อมีการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปายขึ้นมารู้สึกมีเงินเพิ่มมากขึ้น แต่ในตรงกันข้ามความแออัด ความวุ่นวายของสังคมกลับทำให้ความสุขที่เคยมีนั้นลดลง” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“สร้างเกสเฮาส์ มีการตัดไม้ทำลายป่าทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้น เดี่ยวนี้เกสเฮาส์ล้นเต็มไปหมด เมื่อก่อนที่พักขาดแต่เดี๋ยวนี้คนขาด” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“รู้สึกกลัวในด้านความปลอดภัย เพราะเมื่อคนเยอะขึ้นแล้วบ้านอยู่ติดถนนกลัวจะมีอันตรายเกิดขึ้น เช่นเคยมีกลุ่มวัยรุ่นอาจจะขัดสนเรื่องเงินทองเข้าไปจัดห้องของชาวบ้านบริเวณนั้น คิดว่าในเรื่องนี้คนเมืองปายจริงๆ ไม่มีพฤติกรรมเช่นนี้เกิดจากคนต่างถิ่นที่เข้ามา” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“น่ากลัวคนที่มาเข้ามาอยู่หรือมาเที่ยวที่ปาย ไม่รู้ว่าที่เขาเข้ามาจะมาดีหรือว่าร้าย ถ้าเขามาดีก็คงมาเที่ยวชมชมธรรมชาติน่ายายได้เข้ามาเรา แต่ถ้ามาร้ายก็จะนำความเดือดร้อนมาสู่น้องชาวเมืองปาย” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

3. ผลกระทบสุขภาพทางสังคม

3.1 ผลกระทบสุขภาพทางสังคมด้านบวก จากการสนทนากลุ่มพบว่า การท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย ส่งผลกระทบทางสุขภาพด้านบวก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข ปลอดภัย ด้านภาษา นอกจากนี้ทำให้เด็กได้เรียนรู้และฝึกทักษะด้านอาชีพจากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตถนนคนเดินปายมีความพอใจที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในชุมชนมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีการสร้างสาธารณสุขปลอดภัยต่างๆทำให้สะดวกสบายมากขึ้น รู้สึกพอใจที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนที่มาจากหลายๆ พื้นที่ รวมทั้งเกิดการแข่งขันด้านความคิดในธุรกิจท่องเที่ยว นอกจากนี้ประชาชนมีความสะดวกในการซื้อสินค้า เกิดการเรียนรู้ด้านภาษาและนักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ

1) ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

ประชาชนในเขตถนนคนเดินปายเกิดการตื่นตัวแข่งขันกันในเชิงธุรกิจ สร้างอาชีพ เช่น ค้าขาย บริการนวดแผนไทย บริการนำเที่ยว ทำให้เกิดรายได้ เกิดความสะดวกสบายและทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น โดยเฉพาะในช่วงฤดูการท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเขตถนนคนเดินปายจำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีรายได้ในการพัฒนาวัดในพื้นที่

“ผลจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย เกิดผลดีกับประชาชนที่เห็นได้ชัดคือทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น อย่างในช่วงฤดูหนาวตั้งแต่เดือนตุลาคมเป็นต้นมาจนถึงมกราคม นักท่องเที่ยวจะเพิ่มจำนวนขึ้น ส่งผลให้รายได้เพิ่มขึ้นหลายเท่า เช่น ผู้ประกอบการเกสเฮ้าส์บางรายที่เคยมีรายได้จากการให้เช่าห้องพัก จากห้องละห้าร้อยบาทเพิ่มขึ้นเป็นหนึ่งพันห้าร้อยบาทต่อคืน ผู้ประกอบการบางรายจะมีรายได้ช่วงระยะ 3-4 เดือนมากจนมีเงินสามารถพอย้ายไปตลอดทั้งปี” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ปกติแล้วทำการเปิดร้านเสริมสวยมีรายได้เพียงเล็กน้อย พอดีมีถนนคนเดินในช่วงหน้า *high season* จะขายลูกชิ้นหนึ่งสมุนไพรมักรายได้ดีกว่าเดิมมาก” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“การมีถนนคนเดินปายมีผลดีคือทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มีงานทำ เป็นการสร้างรายได้ให้กับประชาชน เกิดรายได้จุนเจือครอบครัวทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“นอกจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวถนนคนเดินจะสร้างรายได้แก่ผู้ประกอบการแล้ว ยังเกิดผลดีต่อวัดทำให้มีรายได้เข้าวัด ยกตัวอย่างวัดหลวงมีคนเข้าร่วมทำบุญและได้รับค่าบำรุงจตุรถในวัด ปีที่แล้วได้แสนกว่า เนื่องจากบริเวณอื่นหาที่จตุรถได้ยาก ส่วนในบริเวณวัดเป็นลานกว้างสามารถจตุรถได้จำนวนมาก ซึ่งเงินจำนวนนี้ก็ได้ใช้ในการพัฒนาวัดของเรา” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“รู้สึกพอใจจากกระแสการท่องเที่ยวปาย ทำให้คนปายมีรายได้ อย่างปีนี้มีการขยายเขตถนนคนเดินปายในชื่อถนนชนเผ่าเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสาย เราไม่รู้ว่านักท่องเที่ยวเข้ามาปายมาด้วยเหตุผลใดบ้าง เพียงแต่รู้ว่ามาเที่ยวจำนวนมากทุกปี แต่ก็เป็นผลดีกับคนเมืองปายที่ทำให้มีหน่วยงานต่างๆมีการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่องในหลายด้าน ทั้ง ถนน ไฟฟ้า ระบบสื่อสาร ทำให้คนเมืองปายได้ประโยชน์เกิดความสะดวกสบายมากขึ้น” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“มีนายทุนจากที่อื่นเข้ามาลงทุนในพื้นที่มาก คนในพื้นที่เดิมก็เลยขายที่ดิน บ้าน เนื่องจากได้ราคาดี ก็เลยขาย นำเงินไปซื้อรถ สร้างบ้านใหม่ ทำให้มีเงินเก็บส่งลูกเรียนได้สูงๆ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2) นักเรียนได้ฝึกอาชีพค้าขาย ใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์สร้างรายได้แก่ครอบครัว นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น มีโอกาสได้ฝึกทักษะและแสดงความสามารถทางดนตรีแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้นักเรียนยังได้ฝึกอาชีพค้าขายสร้างรายได้ให้กับครอบครัว

“เด็กได้มีเรียนรู้และฝึกทักษะต่างๆ เด็กได้ไปแสดงดนตรีให้กับนักท่องเที่ยวบนถนน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ดีกว่าการเล่นเกมส์ เป็นการสร้างรายได้ให้ครอบครัวจากการบริจาคให้เด็กที่มาแสดง และเด็กยังได้ฝึกอาชีพค้าขาย เมื่อเด็กทำก็จะมียาได้พิเศษ ก็เป็นสิ่งจูงใจอย่างหนึ่งที่เด็กกระตือรือร้น ได้ฝึกทำธุรกิจหรือการฝึกด้านอาชีพค้าขาย” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

3) เกิดความสะดวกในการจับจ่ายซื้อของแก่ประชาชนในพื้นที่ จากการมีร้านจำนวนมากในพื้นที่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว มีการจำหน่ายสินค้าหลายประเภท สร้างความสะดวกแก่ประชาชนในการจับจ่ายซื้อสินค้า

“มีร้านสะดวกซื้อที่มีอาหารสำเร็จรูป สินค้ามากมายสามารถซื้อเวลาไหนก็ได้ เดี่ยวนี้มีร้านเพิ่มขึ้นหลายแห่งทำให้เกิดความสะดวกในการจับจ่ายซื้อของแก่ประชาชนในพื้นที่” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

4) สิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาให้สะอาด สวยงาม

ในพื้นที่ถนนคนเดินปายเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวเป็นจำนวนมาก หน่วยงานราชการได้มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งแวดล้อมให้สะอาด สวยงาม เพื่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว โดย มีการดูแล ปรับปรุง สถานที่ท่องเที่ยวมากขึ้นโดยการดูแลความสะอาดถนน การเพิ่มจำนวนรอบของการจัดเก็บขยะ

“เทศบาลตำบลปายได้ให้ความสำคัญในการดูแลสถานที่สาธารณะต่างๆ ในการจัดให้มีการทำความสะอาดล้างถนน ในขณะที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในอุทยานเป็นจำนวนมาก ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นหลายเท่าตัว ก็เห็นว่ามีเพิ่มรอบของการเก็บขยะขึ้น” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“จากการที่เมืองปายเป็นแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานราชการต่างๆ ได้มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ได้มีการปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ตกแต่งสถานที่รวมทั้งดูแลด้านความสะอาด เพื่อให้เมืองปายน่าอยู่และเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“หน่วยงานราชการ ได้มีการรณรงค์สร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งขยะตามถังขยะที่จัดไว้ตามจุดต่างๆ รวมทั้งมีการรณรงค์ทำความสะอาดบริเวณบ้านและชุมชน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและเป็นพัฒนาสิ่งแวดล้อม เพื่อทำลายแหล่งเพาะพันธุ์แมลงที่เป็นพาหะของโรคติดต่อ” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

5) การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค

การท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปายทำให้เกิดการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ เส้นทางคมนาคม ไฟฟ้า ระบบสื่อสาร และการบริการอื่นๆสร้างความสะดวกสบายแก่ประชาชนในพื้นที่

“ปายกลายเป็นเมืองเปิด เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวมีถนนคนเดินเป็นที่ท่องเที่ยวสำหรับคนที่เข้ามาในเมือง ทำให้เมืองเกิดการพัฒนามีพัฒนาในหลายด้านเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ทำให้มีการพัฒนาเกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆในด้านสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า ถนน ระบบสื่อสารและบริการทำให้ทั้งนักท่องเที่ยวและคนในพื้นที่มีความสะดวกสบายขึ้น” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

6) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับนักท่องเที่ยว

การส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้คนในพื้นที่มีโอกาสพบนักท่องเที่ยวที่มีมาจากพื้นที่อื่นหลายพื้นที่ เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอันจะนำไปสู่การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาชุมชน

“ดีใจที่มีคนมาปาย ทั้งคนจากพื้นที่อื่นญาติหรือเพื่อนบางคนที่ยากกันนานนับสิบปี ไม่เคยติดต่อหากัน เมื่อมีปายเป็นแหล่งท่องเที่ยวก็ได้เจอ มีโอกาสพูดคุยพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นนำความรู้ไปพัฒนาด้านอาชีพ และพัฒนาชุมชน และจะแนะนำให้ผู้ที่มาเที่ยวทราบแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจอำเภอปาย เช่น วัดน้ำฮู วัดพระธาตุแม่เย็น รวมถึงถนนคนเดินปายด้วย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

7) การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ความหลากหลายของนักท่องเที่ยว ที่มีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศทำให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ รวมทั้งเด็กนักเรียนได้ฝึกทักษะด้านภาษาทำให้พูดภาษาไทยได้ชัดเจนขึ้น

“การที่มีคนเข้ามาเที่ยวหลายเชื้อชาติ หลายภาษาทำให้คนในท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมได้ฝึกทักษะการใช้ภาษากับนักท่องเที่ยว อย่างเช่นการจำหน่ายสินค้าก็ได้มีการใช้ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สำหรับเด็กนักเรียนบางครั้งการพูดภาษาไทยไม่ชัด

เมื่อได้สื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวไทย ก็ทำให้เด็กเหล่านี้พูดภาษาไทยได้ชัดขึ้น โดยไม่รู้ตัว”
(ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

8) การแข่งขันด้านความคิดในการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยว

ธุรกิจการท่องเที่ยวของเขตถนนคนเดินเดิมนั้นโตขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงเกิดการแข่งขันในการสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ๆ ในเชิงธุรกิจ เพื่อดึงดูดค่า เป็นการสร้างความสนใจทำให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก

“ทำให้ในสังคมเกิดสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ เนื่องจากมีการแข่งขันด้านความคิดในการพัฒนาปรับปรุงต่างๆ ในธุรกิจการท่องเที่ยว” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

“ถนนคนเดินทำให้เกิดอาชีพที่หลากหลาย ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเสนอแนวความคิดใหม่ๆ เพื่อสร้างรายได้รวมทั้งสร้างความบันเทิงให้กับนักท่องเที่ยว มีกลุ่มศิลปินมากมายที่เข้ามาหารายได้เช่น การวาดภาพการร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเปิดหมวก ซึ่งเป็นเป็นความสามารถของบุคคลเป็นการเอาศิลปะมาแลกกับเศษดั่งค์สร้างรายได้” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

3.2 ผลกระทบทางสังคมด้านลบ จากการสนทนากลุ่มพบว่า การท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปายมีผลกระทบทางสุขภาพทางสังคมด้านลบ จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมที่รวดเร็วทำให้วิถีชีวิตของคนที่อยู่เขตถนนคนเดินปาย มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีชีวิตแบบคนเมือง แต่ละครอบครัวที่มีความเป็นอยู่อย่างสงบเรียบง่ายต้องรีบเร่งในการประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายรับเพียงพอต่อค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีเวลาอยู่ร่วมกันน้อยส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง และยังพบว่าความสัมพันธ์ระบบเครือญาติในสังคมลดลงเนื่องจากคนในพื้นที่เดิมหลายครอบครัวย้ายไปอยู่ที่อื่น มีผู้ประกอบการจากพื้นที่อื่นเข้ามาอยู่แทนที่

1) ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง

วามรีบเร่งในการประกอบอาชีพของประชาชน เพื่อให้ได้มาซึ่งรายได้ที่เพียงพอต่อค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลงเนื่องจากสมาชิกในครอบครัวมีเวลาอยู่ร่วมกันน้อย

“มีการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เขตถนนคนเดินจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ที่มีคนเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก ทำให้สังคมเปลี่ยนไปในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวเปลี่ยนไปมาก จากพ่อแม่ลูกเคยอยู่ทานข้าวด้วยกันทุกวัน แต่ตอนนี้พ่อแม่ลูกไม่ค่อยได้อยู่ร่วมกันแล้ว เพราะทุกคนในครอบครัวต่างมีหน้าที่ต้องรีบเร่ง ทำงานแข่งกับเวลาเพื่อเร่งหาเงิน เพื่อให้มีเงิน

เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว ค่าครองชีพสูงขึ้น อาหาร สินค้าต่างๆมีราคาแพงซึ่งประชาชนก็ต้องซื้อในราคานักท่องเที่ยว” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

2) ประชาชนต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อค่าครองชีพ

วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนจากชีวิตที่เรียบง่ายสู่วิถีชีวิตแบบสังคมเมือง ต้องมีรีบเร่งทำงานแข่งกับเวลาและแข่งขันกับบุคคลอื่น เพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อค่าครองชีพ

“ทำให้ประชาชนซึมซับนิสัยของคนเมือง แต่เดิมที่ผ่านมาชีวิตของคนจะเรียบง่าย ไม่ต้องดิ้นรน เดิม ดิ้นมากินข้าว พุดคุยกัน แล้วนอน แต่เดี๋ยวนี้ต้องออกมาทำมาหากิน ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ฐานของครอบครัวขาดไป เด็กรักจะมีปัญหาเนื่องจากขาดที่ปรึกษา” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“สังคมมีการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงที่เร็วๆ ซึ่งบางครั้งน่าตกใจ ยกตัวอย่างชีวิตที่สงบนอนหลับสบายเวลากลางคืน แต่เดี๋ยวนี้เขามาสัมฤทธิ์ 3 ทำให้เกิดเสียงดังเกิดความเดือดร้อนกับบ้านข้างเคียง ซึ่งเป็นผลมาจากวิถีชีวิตของคนที่อยู่ดั้งเดิมกับผู้ประกอบการที่มีความแตกต่างกันและไม่ได้จัดโซนแยกไว้” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“คนมาเที่ยวเยอะ อาหารที่วางขายไม่เพียงพอ เช่น ถ้าไปซื้อเนื้อหมูถ้าไปเช้าจะไม่ได้กิน ทำให้ความเป็นอยู่ต้องรีบเร่ง ต้องแข่งกับเวลาถ้าทำอะไรช้าจะไม่ทันคนอื่น” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“คนที่เคยอาศัยอยู่ชุมชนแถวถนนคนเดินปายหลายครอบครัว ได้ย้ายไปอยู่ที่อื่น บางครอบครัวขายที่เพราะที่ตรงนี้นายทุนจากที่อื่นให้ราคาดีเนื่องจากเป็นย่านธุรกิจ บางคนหนีไปอยู่ที่อื่นเนื่องจากทนความวุ่นวายไม่ได้ คนที่หนีจึงมีผู้ประกอบการที่มาจากที่อื่นเยอะไม่ค่อยมีความผูกพันกันมากเหมือนคนในท้องถิ่นเดิม” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

3) การช่วยเหลือในสังคมน้อยลงต้องพึ่งตนเองมากขึ้น

ประชาชนในพื้นที่มีโอกาสพบปะกันน้อยลง จึงทำให้มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันน้อยลง แต่ละคนต้องพึ่งตนเองมากขึ้น

“คนที่เป็นคนในพื้นที่เดิมมีจำนวนน้อยลง และคนที่อื่นเข้ามาอยู่แทนมากขึ้น เนื่องจากคนที่อื่นเขามาค้าขายหารายได้บนถนนคนเดิน เมื่อเดินไปทางไหนบนถนนก็ไม่ค่อยพบคนที่รู้จัก ล้วนแต่เป็นนักท่องเที่ยวหรือคนแปลกหน้า มีโอกาสพบเพื่อนที่คอยให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันน้อยลง สังคมทำให้แต่ละคนต้องพึ่งตนเองมากขึ้น” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

4) ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นน้อยลงและกิจกรรมประเพณีบางอย่างได้หายไป

ปัจจุบันการประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นน้อยลงรวมถึงกิจกรรมประเพณีบางอย่างของท้องถิ่นได้หายไป

“งานประเพณี ได้แก่ ประเพณีกาตหู่ คับไฟเทียน แห่ต้นเกี้ยว ฐูลีจากลง มีแต่คนไทยใหญ่ คนเมืองเริ่มหายไป อย่างประเพณีตานก๋วยสลากแต่ก่อนมีประจำทุกปี เดียวนี้ประเพณีนี้ไม่มีแล้ว” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

5) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง

ในเขตถนนคนเดินปายมักมีปัญหาด้านอาชญากรรม เช่น การทะเลาะวิวาทกันในกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือในกลุ่มผู้ประกอบการ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง มีการลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ การทำร้ายร่างกาย นอกจากนี้ยังมีกลุ่มมิจฉาชีพที่แฝงตัวเข้ามาเพื่อหารายได้

“ในเขตถนนคนเดินปาย มักพบมีการทะเลาะวิวาทกันอยู่บ่อยครั้งในกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแล้วดื่มสุราจนเมามาสด และนอกจากนี้ในกลุ่มผู้ประกอบการบางคนที่ดื่มสุราแล้วเกิดทะเลาะวิวาทกันเอง” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวพื้นที่ถนนคนเดินได้สร้างอาชีพ สร้างรายได้ แต่จะพบว่ามักมีกลุ่มมิจฉาชีพที่แฝงตัวเข้ามาหากินในรูปแบบต่างๆ เช่น บางที่จะมาขอรับบริจาคเงินสิ่งของ บางทีก็มาในรูปแบบของคนพิการตาบอด ซึ่งเคยสังเกตรู้สึกแปลกใจที่เห็นคนพิการตาบอดสามารถเลือกซื้อหมวก เสื้อผ้าต่างๆ ได้เอง” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

“ในย่านถนนคนเดินปาย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลง แต่ก่อนจอดรถไว้ที่เดิมไว้หลายวัน รถไม่หาย เดียวนี้จอดไว้แล้วอาจจะหายก็ได้ อย่างปีที่ผ่านมารถจักรยานยนต์ของผมจอดไว้แถวถนนคนเดินบริเวณสถานีขนส่งอำเภอปาย เมื่อกลับมาอีกที่ปรากฏว่ารถจักรยานยนต์ได้หายไป เห็นตัวผู้ร้ายจากกล้องวงจรปิดแต่ติดตามจับผู้ร้ายไม่ได้จนป่านนี้ยังไม่ได้รัลคืน” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“ปีนี้ได้มีกลุ่มผู้ร้ายเช่าจักรยานยนต์ ที่ได้มีการติดต่อขอเช่ารถจักรยานยนต์จากผู้ประกอบการให้เช่ารถถนนคนเดินปาย โดยกลุ่มผู้ร้ายเหล่านี้หลังจากที่เช่ารถไปแล้วจะเชิดรถหายเงียบไป ไม่ได้คืน สร้างความเดือดร้อนให้ผู้ประกอบการธุรกิจด้านนี้” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“เมื่อสังคมมีคนมากหน้าหลายตา ก็ทำให้เมืองที่เคยสงบเกิดความสับสนวุ่นวาย เมืองปายขึ้นชื่อว่าเป็นเมืองสงบร่มเย็น ไม่มีผู้ร้ายหรือขโมย รถจอดทิ้งไว้หลายวันยังไม่หาย เดียวนี้สังคมเริ่มมีปัญหามากขึ้นทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม มีการชิงทรัพย์ อย่างเช่นเมื่อวานก็มีการชิงทรัพย์จากผู้หญิงคนหนึ่งแล้วมีการทำร้ายเหยื่อด้วย ตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาล” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

6) มีความแตกต่างกันทางฐานะความเป็นอยู่มาก เกิดการแบ่งชนชั้นในสังคม ประชากรที่เข้ามาอยู่มาจากหลายพื้นที่ มีความแตกต่างกันทั้งด้านฐานะความ ร่ำรวยและฐานะทางชนชั้น จึงทำให้มีความเหลื่อมล้ำกันทางสังคมมาก

“การท่องเที่ยวทำให้คนมีการประกอบอาชีพอิสระตามความถนัดของแต่ละคน มีช่องทางในการประกอบอาชีพ รายได้ของแต่ละคนมีความเหลื่อมล้ำกันมาก บางคนมีรายได้เพียง เล็กน้อยแค่พออยู่พอกิน บางคนมีรายได้จากการท่องเที่ยวมากจนร่ำรวย ทำให้เกิดการแบ่งชนชั้นขึ้น ในสังคม” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

7) เยาวชนเข้าหาแหล่งอบายมุขได้ง่าย ส่งผลให้มีการเลียนพฤติกรรมที่ไม่ สอดคล้องกับวัฒนธรรมในชุมชน

การท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปายที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เกิดธุรกิจการท่องเที่ยว ขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่น ร้านเหล้า บาร์ ซึ่งทำให้ประชาชนรวมทั้งเยาวชนเข้าหาแหล่งอบายมุขได้ ง่าย ส่งผลให้มีการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมในชุมชน

“กลุ่มฝรั่งเข้ามา มีการกอดจูบลูบคลำ จับมือถือแขนกันบนท้องถนน เป็นตัวอย่างที่ ไม่ดี อย่างเด็กบ้านเราก็รับวัฒนธรรมอื่นเข้ามาแบบไม่รู้ตัว ตอนนี้ในด้านการแต่งตัวเห็น นักท่องเที่ยวแต่งตัวสวยๆ เด็กบ้านเราก็ไม่น้อยหน้ามีการใส่ชุดแฟชั่นต่างๆตามแบบนักท่องเที่ยว” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ในกลุ่มนักเรียน เยาวชน มีการเลียนแบบนักท่องเที่ยว ทั้งด้านการแต่งกาย บาง คนมีการเจาะหู” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“วัฒนธรรมแบบเมืองเริ่มเข้ามา คนที่อื่นเมื่อเข้ามา มีการนุ่งน้อยห่มน้อย มีการยื่น กอดจูบ วัยรุ่นจะมีการแต่งกายเลียนแบบมีการใส่ชุดสายเดี่ยว และแต่งกายนุ่งสั้นซึ่งคิดว่าไม่เหมาะ กับสังคมของเมืองปาย” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

8) การจัดแสดงบางประเภททำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่เหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยว ถนนคนเดินปายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดแสดงต่างๆเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งมีการแสดงบาง ประเภทที่ไม่เหมาะสมหรือไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

“บนถนนคนเดินจัดแสดงต่างๆ เช่น การตีกลองฝรั่ง การเล่นกีตาร์ร้องเพลงของ ฝรั่ง การสวมหัวกันตี๋มสุรา ร้องรำทำเพลงของนักท่องเที่ยวบนถนน ทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดี สำหรับเมืองปาย หรือบางครั้งเห็นคนแต่งชุดเป็นเสือดนิน ไปมาตามท้องถนนให้คนดูคนที่ชอบดูอยู่ แต่ในความรู้สึกอยากให้การแสดงเป็นลักษณะแสดงถึงประเพณีวัฒนธรรมจริงๆของเมืองปายให้ นักท่องเที่ยวได้ชม” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

9) การจราจรเกิดความแออัด วนวนวาย ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการสัญจร

การที่ผู้ประกอบการมีการขายสินค้าบนทางเท้าและสองข้างถนน รวมทั้งมีนักท่องเที่ยวอยู่บนถนนเขตถนนคนเดินทำให้เกิดขวางทางจราจร ทำให้รถโดยสารประจำทางที่มีสถานีขนส่งอยู่ในพื้นที่ถนนคนเดินเข้าออกไม่สะดวก การปิดกั้นถนนทำให้ประชาชนที่มีร้านค้าบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่ขับรถยนต์เข้าออกไม่ได้ ส่วนประชาชนที่ต้องเข้าไปติดต่อธุระในเขตถนนคนเดินปายก็หาที่จอดรถลำบาก เพราะถนนสายอื่นในเขตเทศบาลปายโดยรอบเต็มไปด้วยรถยนต์ของนักท่องเที่ยว

“คิดว่าเป็นการลูกล้าสิทธิ์จากการมาขายของต่างบนทางเท้า เนื่องจากทางเท้าเป็นถนนสาธารณะ ทำให้กีดขวางทางจราจร” (ตัวแทนเจ้าหน้าที่อำเภอปาย)

“จากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มีคนเข้ามาอาศัยในเขตถนนคนเดินเพื่อประกอบอาชีพต่างๆเพื่อหารายได้ รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้แถวถนนคนเดินปายเกิดความแออัด วนวนวาย”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“เนื่องจากสถานีขนส่งอำเภอปายตั้งอยู่ในพื้นที่ถนนคนเดินปาย ซึ่งมีมาก่อนถนนคนเดิน เมื่อมีถนนคนเดินขึ้นมาทำให้มีการวางแผงขายสินค้าที่ไม่เป็นระเบียบปิดกั้นถนน ทำให้รถโดยสารประจำทางเข้าออกลำบาก เมื่อมีการปิดกั้นถนนคนที่เปิดร้านค้าข้างในและประชาชนที่มีบ้านข้างในขับรถเข้าบ้านไม่ได้”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ในช่วงที่มีคนมาเดินเที่ยวเขตถนนคนเดินมากขึ้น โดยช่วงเดือนตุลาคมเป็นต้นมาเวลาขับรถจะกลับเข้าบ้าน ขณะเลี้ยวรถเข้าบ้านเข้าบ้านลำบากมาก เพราะมีคนไปจอดรถขวางหน้าบ้าน บางทีไม่สามารถนำรถเข้าได้ก็ต้องจอดที่อื่นที่ไกลจากบ้าน แล้วต้องเดินเท้าจากจุดจอดรถมายังบ้านจึงจะสามารถเข้าบ้านได้”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“เดี๋ยวนี้เมื่อรถของนักท่องเที่ยวเยอะขึ้นจนเต็มถนนของเมืองปาย เราห้ามคนมาเที่ยวก็ไม่ได้ รถวิ่งก็ลำบาก จะเข้าไปทำธุระต่างๆในเขตเมืองก็ยาก นักท่องเที่ยวจอดรถข้างถนนเต็มไปหมดทำให้เราไม่มีที่จอดรถเมื่อต้องเข้าไปทำธุระในเมือง”(ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

10) การก่อสร้างอาคารไม่ได้มาตรฐาน ขาดการวางผังเมืองและการควบคุมอย่างจริงจัง การขยายตัวด้านธุรกิจการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของบ้านเรือนมาเป็นสถานประกอบการที่ทันสมัย ความรีบเร่งในการก่อสร้างทำให้อาคารไม่ได้มาตรฐาน ขาดการวางผังเมืองและการควบคุมอย่างจริงจัง มีการลูกล้าเข้ามายังพื้นที่สาธารณะ ทำให้กีดขวางทางจราจรและขาดความเป็นระเบียบสวยงาม

“มีการก่อสร้างอาคารต่างๆมากขึ้นในแต่ละปี ทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ อาคารไม่ได้มาตรฐานขาดการควบคุมดูแลและการวางผังเมืองที่ดี” (ตัวแทนเจ้าหน้าที่อำเภอปาย)

“อาคารบ้านเรือนแบบเก่าๆ ได้หายไป เมื่อก่อนบ้านเรือนแถวถนนคนเดินนี้จะมีการสร้างด้วยไม้ มุงหลังคาด้วยตองตึง แต่เดี๋ยวนี้อาคารบ้านเรือนแบบเก่าๆแทบไม่มี เป็นการสร้างเป็นอาคาร ร้านค้า บ้านที่เป็นปูนเยอะขึ้น ซึ่งเป็นแบบสมัยใหม่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว อีกอย่างคงจะมุงด้วยตองตึงไม่ได้แล้วเพราะมีการจำหน่ายโคมลอยและมีการปล่อยแทบทุกคืน กลัวว่าเมื่อสร้างหลังคาด้วยตองตึงจะติดไฟไหม้บ้านได้” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

11) เกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อย

ถึงแม้ว่าในเขตถนนคนเดินปายจะมีการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคในหลายๆด้าน แต่ว่าจากปริมาณคนที่มาท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้การจัดการด้านสาธารณูปโภคบางอย่างไม่สามารถจัดบริการรองรับตามปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น เช่น เกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อย เนื่องจากกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอ น้ำประปาขุ่นและไม่พอใช้

“มีคนมาเที่ยวเยอะก็มีการใช้ปริมาณไฟฟ้ามาก ทำให้แสงสว่างไม่เพียงพอเกิดไฟตก บ้านของชาวบ้านกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอ ไม่เหมือนกับเกสเฮาส์ รีสอร์ท ผู้ประกอบการที่เขามีงบในการสำรองไฟเก็บไว้ใช้เมื่อกระแสไฟฟ้าไม่เพียงพอ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ในเรื่องสาธารณูปโภคมีสิ่งอำนวยความสะดวกมากขึ้น หลายสิ่งหลายอย่างต้องใช้ไฟฟ้า อย่างเขตถนนคนเดินใช้ไฟฟ้ามากเป็นพิเศษเพราะต้องตั้งต้องให้ทั้งแสงสว่างแก่พื้นที่ การใช้แสงสว่างในกิจกรรมการแสดง จัดโชว์สินค้า” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“น้ำประปาบ้านเราเดี๋ยวนี้นคนใช้เยอะ น้ำขุ่นมาก สาเหตุจากทำการกรองน้ำไม่ทัน เพื่อให้พอใช้กับความต้องการของคนที่มาอยู่มากขึ้น สถานประกอบการต่างๆใช้น้ำมากขึ้น กรองไม่ทันก็ปล่อยน้ำมาใช้ จึงทำให้ได้น้ำที่ขุ่นไม่สะอาด สมัยก่อนเคยใช้น้ำจากบ่อ ขณะนี้ถ้าจะใช้น้ำจากบ่อน้ำก็ยังไม่สะอาดเพราะมีการทิ้งน้ำเสียมาก บ้านที่สร้างอยู่ใกล้กันคิดว่าการใช้น้ำจากบ่อไม่น่าจะปลอดภัย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“คิดว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการพัฒนาสาธารณูปโภคของพื้นที่มีน้อยกว่าความเป็นจริง เพราะงบประมาณที่ได้มาได้ตามรายหัวหรือตามประชากรที่ปรากฏตามทะเบียน แต่ว่าประชากรที่มาจากจริงมีจำนวนมากกว่าในทะเบียนหลายเท่า ประชากรจากที่อื่นที่มาขายของหรือประชากรแฝงมีเยอะ แย่งกันใช้น้ำใช้ไฟ ทำให้อะไรต่างๆก็ดูไม่เพียงพอ” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

4. ผลกระทบสุขภาพทางจิตวิญญาณ

4.1 ผลกระทบสุขภาพทางจิตวิญญาณด้านบวก จากการสนทนากลุ่มพบว่า ประชาชนรู้สึกภูมิใจที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอปายและในเขตถนนคนเดินปายเพื่อมาสัมผัสกับความงดงามตามธรรมชาติ และมาศึกษาถึงวัฒนธรรมประเพณีของคนในท้องถิ่น

1) รู้สึกภูมิใจที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว

ประชาชนรู้สึกภูมิใจที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก เนื่องจากท้องถิ่นมีศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น วิถีชีวิตชนเผ่าที่หลากหลายน่าสนใจ และมีทรัพยากรธรรมชาติที่งดงาม

“รู้สึกภูมิใจที่เห็นนักท่องเที่ยวต่างบ้านต่างเมืองที่ล่องไหลเข้ามาเที่ยวบ้านเรา เขาเข้ามาชมการแสดงพื้นบ้าน การแสดงของชาวเขาชนเผ่าต่างๆ ด้วยความสนใจ มีการถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอเก็บไว้ รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมของบ้านเรา” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ดีใจ ภูมิใจ ที่มีคนมาดูการแสดง มาเห็นประเพณีอันดีงาม เช่น การแสดงแห่ต้นเกี้ยวของแต่ละหมู่บ้าน การแสดงชะลื้อซอซิง กลองมอชิง ของเด็กนักเรียนและมีกล่องรับบริจาค ก็เป็นการแสดงน้ำใจของนักท่องเที่ยวก็เป็นการช่วยเหลือกัน สนับสนุนด้านการศึกษา” (ตัวแทนเทศบาลปาย)

“รู้สึกดีใจที่คนมาเที่ยวปาย แสดงว่าบ้านเรามีดีแน่นอน ดีกว่าที่อื่นเขาถึงมาเที่ยวภูมิใจมากทำให้เศรษฐกิจบ้านเราดี เพราะเขาคงชอบความเป็นอยู่ของคนปาย และคงหลงไหลในธรรมชาติ ที่ปายมีวิว ทิวทัศน์ที่งดงาม มีหมอก มีภูเขา แม่น้ำลำธารที่ใสสะอาด” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“รู้สึกชอบในการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อยากให้มีการแสดงศิลปวัฒนธรรมให้คนได้รับชมอย่างนี้ตลอดไป เพื่อให้ทั้งนักท่องเที่ยวได้รับชมและเกิดความเพลิดเพลิน ได้เห็นถึงวัฒนธรรมการแสดงที่สืบทอดกันมาและให้ลูกหลานคนอำเภอปายได้รับชมแล้วเกิดความภาคภูมิใจ เพื่อที่จะได้ช่วยกันอนุรักษ์สืบไปข้างหน้า” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

4.2 ผลกระทบสุขภาพทางจิตวิญญาณด้านลบ จากการสนทนากลุ่มพบว่า การท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปายทำให้เกิดผลกระทบทางสุขภาพทางจิตวิญญาณด้านลบ คือ ทำให้สูญเสียคุณค่าทางจิตใจ เพราะสภาพสถาปัตยกรรมอาคารบ้านเรือนแบบพื้นบ้าน ได้กลายมาเป็นอาคารสิ่งก่อสร้างสมัยใหม่ ศิลปวัฒนธรรมบางอย่างได้หายไป สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยวไม่ใช่ของท้องถิ่น วิถีชีวิตค่านิยมของคนในชุมชนเปลี่ยนไป เช่น การแต่งกาย การใช้ภาษาท้องถิ่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว ในสังคมลดลง สังคมที่เคยสงบร่มเย็นมีความแออัด

วุ่นวายการมุ่งแต่ผลประโยชน์เกินไปทำให้ขาดคุณธรรมเกิดการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ขาดความมีน้ำใจและเห็นแก่ตัว และรู้สึกสูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากมีผู้ประกอบการนำสินค้าจากแหล่งอื่นเข้ามาจำหน่าย ทำให้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าที่ไม่ใช่ผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของอำเภอปาย

1) การแบ่งปันและความเอื้อเฟื้อในชุมชนลดลง

สูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากสังคมมีการแบ่งปันและความเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกันลดลง

“สังคมเมื่อก่อนผู้คนมีการเอื้อเฟื้อต่อกัน แต่ปัจจุบันการเอื้อเฟื้อได้หายไป สิ่งของที่เคยมีการแบ่งปันให้กัน เดี่ยวนี้เป็นสินค้าที่ต้องซื้อต้องขายแลกกันด้วยเงินตรา” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ทำให้คนไม่ค่อยเห็นคุณค่าของเงิน อย่างเด็กเมื่อมีรายได้จากการขายของช่วงกลางคืน จะรู้สึกว่าได้เงินมาใช้โดยง่ายทำให้เด็กไม่เห็นคุณค่าของเงิน มีการใช้เงินอย่างฟุ่มเฟือย เปลี่ยนมือถือบ่อย หรือของใช้อื่นๆ ที่ไม่จำเป็น” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

2) การเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

ความเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยว ทำให้ผู้ประกอบการเกิดความเห็นแก่ตัว มุ่งแต่ผลประโยชน์ของตนเอง เอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยขายสินค้าในราคาแพง

“การท่องเที่ยวทำให้เกิดรายได้ ทำให้คนมุ่งที่จะเอากำไรเกิดการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว สินค้าที่จำหน่ายราคาแพงมาก การโฆษณาเกี่ยวกับที่พักผ่านเว็บไซต์ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น ราคาที่พักแพงมากไม่ตรงกับราคาที่ตั้งไว้ซึ่งได้รับเสียงสะท้อนจากนักท่องเที่ยวในเรื่องนี้ไม่ค่อยดี” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“รู้สึกเศร้าใจ เนื่องจากความเจริญทำให้คนเห็นแก่ตัวมากขึ้น คนที่เคยอยู่ในเขตถนนคนเดิน หรือในตัวเมืองย้ายออกไปอยู่ข้างนอกมากขึ้น ด้วยเหตุผลหนึ่งก็คือที่ดินที่ขายได้ราคาดี หรือการให้ผู้ประกอบการเช่าได้เงินค่าเช่าที่สูง แต่ว่าคนในท้องถิ่นกลับออกไปอยู่ข้างนอกเข้าไปบุกเบิกพื้นที่ใหม่สร้างที่อยู่อาศัย” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

3) ศิลปวัฒนธรรมบางอย่างได้หายไป

รู้สึกสูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากศิลปวัฒนธรรม ประเพณีที่ดั้งเดิมของชุมชนบางอย่างได้หายไป

“มีหลายสิ่งหลายอย่างเข้ามาพร้อมกับการท่องเที่ยว ดูเหมือนทุกสิ่งจะทันสมัยขึ้นตามความเจริญที่เข้ามา ทำให้รู้สึกกลัวขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ได้แก่ ศิลปะการรำโตะ รำนกก รำดาบจะหายไป ทุกวันนี้เรามีสิ่งที่ดูดีอยู่แต่ดูเหมือนถูกกลืนเนื่องจากมีสิ่งใหม่เข้ามา ทำให้ลืมหรือเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมประเพณีที่มีอยู่เดิม” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

4) สูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมที่ขัดกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ประชาชนรู้สึกสูญเสียคุณค่าทางจิตใจ เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางคนที่มาเที่ยวแสดงพฤติกรรมหรือทำในสิ่งที่ยึดกับวัฒนธรรมที่ดั้งเดิมของท้องถิ่น

“รู้สึกที่บ้านเรากลายเป็นเมืองที่ขาดระเบียบ คนคิดจะทำอะไรตามใจชอบก็ได้ นักท่องเที่ยวทำอะไรเหมือนไม่เกรงใจต่อวัฒนธรรมบ้านเรา บางคนแก้ผ้าเอาสีทาตามร่างกายเดินตามถนน เห็นแล้วรู้สึกสลดใจ” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

5) สูญเสียคุณค่าทางจิตใจเพราะสถาปัตยกรรมแบบพื้นบ้านได้เปลี่ยนมาเป็นอาคารสิ่งก่อสร้างแบบสมัยใหม่

ประชาชนรู้สึกสูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากความเจริญ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมมาเป็น สิ่งก่อสร้างอาคารพาณิชย์ ร้านค้า บ้านเช่า แบบสมัยใหม่

“ชอบอาคารเก่าๆ ชีวิตแบบเดิมๆ ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปไกลแล้ว อาคารแบบเก่าๆ เหลือแค่ 2 - 3 หลัง อยากให้ป้ายเหมือนกับอำเภอขุนยวมหรือเวียงแหง ที่ยังคงอนุรักษ์อาคารสิ่งก่อสร้างดั้งเดิมไว้ คงเป็นเพราะอาคารเก่าไม่สามารถแปรเป็นรายได้จึงมีการเปลี่ยนแปลงกันไปเสียหมด” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

6) สินค้าที่บางอย่างนำมาจำหน่ายไม่ใช่ของปาย ทำให้ประชาชนในพื้นที่เสียโอกาสในการสร้างรายได้จากการจำหน่ายของในท้องถิ่น

ทำให้สูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจากสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่ผู้ประกอบการจากที่อื่นนำมาจำหน่ายในพื้นที่ถนนคนเดินเป็นสินค้าจากแหล่งอื่นไม่ใช่ของท้องถิ่น เมื่อนำมาจำหน่ายทำให้นักท่องเที่ยวที่ซื้อสินค้าได้รับสินค้าไปที่ไม่ใช่ของที่ระลึกจากเมืองปาย รวมทั้งประชาชนในพื้นที่เสียโอกาสสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น

“การท่องเที่ยวเมืองปาย หรือโดยเฉพาะการประกอบการต่างๆ ในถนนคนเดินปายสร้างรายได้ก็จริง แต่มาระยะหลังนี้คนที่มาค้าขายกลายเป็นพ่อค้าแม่ค้าข้างนอกเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเขาเป็นคนร่ำรวยมีเงินในการดำเนินการ สินค้าที่นำมาจำหน่ายก็ไม่ใช่ของท้องถิ่น ทำให้มาปายแต่ไม่ได้ของเมืองปายกลับไปและทำให้คนในพื้นที่เสียโอกาสที่จะมีรายได้ตรงนี้” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย

จากการสนทนากลุ่ม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยต่อการส่งเสริมให้มีการท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย และอยากให้มีการดำเนินต่อไปเนื่องจากเกิดผลประโยชน์สร้างรายได้ให้กับชุมชน แต่ต้องมีการพัฒนาในบางประเด็นเพื่อให้เกิดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืน

“ถึงแม้การมีถนนคนเดินจะก่อให้เกิดปัญหามากมายต่อคนเมืองปาย แต่ก็ต้องการให้มีต่อ เพราะสร้างรายได้ให้กับชุมชน ทำให้เศรษฐกิจในภาพรวมดีขึ้น ถนนคนเดินปายได้เดินทางมาไกลเกินกว่าที่จะถอยหลัง” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“น่าจะส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวถนนคนเดินปายต่อ แต่ว่าต้องพัฒนาในบางเรื่อง เพื่อลดผลกระทบทางด้านลบแก่ประชาชน จัดระบบต่างๆ ให้ดี ช่วยกันร่วมมือการหลายๆฝ่ายคิดว่า ถนนคนเดินจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ เกิดความประทับใจเมื่อมาเที่ยว เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

ในด้านความคาดหวังจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้เขตถนนคนเดินปายมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก เพื่อให้ประชาชน ชุมชน มีรายได้จากการท่องเที่ยว อันจะส่งผลให้มีความเป็นอยู่ที่ดีของครอบครัว ต้องการให้ถนนคนเดินปายเป็นจุดในการเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามแก่ประชาชนที่มาจากพื้นที่อื่น และต้องการให้พื้นที่ถนนคนเดินปายเป็นที่พักผ่อนของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่อำเภอปาย ต้องการให้มีระบบบริหารจัดการที่ดีในพื้นที่ถนนคนเดินปายโดยชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ส่งเสริมการผลิตและจำหน่ายสินค้าพื้นบ้าน จำหน่ายสินค้าในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งต้องการให้มีสถานที่สำหรับจอดยานพาหนะของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ต้องการให้เขตถนนคนเดินปายมีระบบรักษาความปลอดภัยที่ดีสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

“การที่เมืองปายมีถนนคนเดินก็คาดหวังว่าจะทำให้คนเมืองปายมีรายได้มากขึ้น เพราะเป็นโอกาสดีที่เมืองปายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่คนต่างถิ่นสนใจเข้ามาเที่ยวทั้งฝรั่ง ทั้งคนไทยมากันแทบทุกจังหวัด ใครมีช่องทางในการหากินด้านไหนก็สามารถประกอบกิจการได้ขอให้เป็นอาชีพสุจริตเป็นใช้ได้ ซึ่งเมื่อมีรายได้แล้วก็จะทำให้พออยู่พอกินไม่เดือดร้อน มีเม็ดเงินมาจุนเจือดูแลครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีความสุข” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“จริงๆ แล้วเข้ามาเที่ยวบ้านเราก็เพราะเขาอยากเห็นวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของเมืองปายที่ดีงาม อยากจะมาดูวิถีชีวิต ความสงบร่มเย็นตามวิถีชนบทคนเมืองปาย ที่อยู่แบบเรียบง่าย มีความงามตามธรรมชาติ ทั้งภูเขา สายหมอก แม่น้ำลำธาร ได้มาสัมผัสกับสายหมอกและอากาศที่หนาวเย็น มาเที่ยวถนนคนเดินปาย อยากเห็นคนอำเภอปายที่มีหลากหลายชนเผ่า มีการแต่ง

กาย ใช้ภาษาท้องถิ่น มีน้ำใจ อธิษาศัยที่ดี ซึ่งไม่ยากให้นักท่องเที่ยวผิดหวังก็ยากให้คงสิ่งที่ดีงามของเราไว้ เพื่อให้คนที่มาเที่ยวเกิดความประทับใจ ไปเล่าขานต่อและกลับมาเที่ยวอีกครั้ง” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

“สำหรับคนเมืองปายไม่ได้เป็นผู้ประกอบการ ก็ไม่ได้หวังอะไรมากเพียงอยากให้พื้นที่บริเวณถนนเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ พาครอบครัวเดินเล่น ชมสินค้า ดูนักท่องเที่ยวที่มาจากหลายๆที่ ดูคนที่จากหลายที่แล้วเพลิน มีความสุขไม่เหงา” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

“อยากให้คุณมาเที่ยวเยอะๆทุกๆปี ชุมชนจะได้มีรายได้มากๆ ให้ชุมชนมีส่วนในการจัดการพื้นที่ถนนคนเดินในฐานะเจ้าของพื้นที่” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“อยากให้รักษาประเพณีวัฒนธรรมเก่าๆไว้ ถนนคนเดินควรมีการส่งเสริมให้มีการแสดงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้ผู้ที่มาเที่ยวได้ชมทุกวัน คนปายก็ขอคงความเป็นคนปายที่รักสงบ เป็นคนดีมีน้ำใจ ขายสินค้าที่เป็นของปาย ไม่เอาของจากที่อื่นมาขายแล้วใส่ชื่อว่าปายเพราะจริงๆแล้วไม่ใช่ของปาย” (ตัวแทนผู้ประกอบการ)

“อยากให้ผู้ประกอบการที่ขายสินค้า ไม่เอาเปรียบผู้บริโภคขายสินค้าแพงเกินไป ทั้งนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ต้องรับภาระซื้อของในราคาแพงมาก อยากให้มีการติดราคาและขายสินค้าในราคาที่เหมาะสม” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

“ถนนเมืองปายแคบมีรถจอดข้างถนนด้วยรถวิ่งลำบาก ในอนาคตควรมีที่จอดรถกว้างๆสำหรับคนที่เข้ามาเที่ยวถนนคนเดินปาย เพื่อที่จะให้การจราจรของเมืองกายไม่ติดขัดดังเช่นทุกวันนี้” (ตัวแทนประชาชนเขตถนนคนเดินปาย)

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการพัฒนาเขตถนนคนเดินปาย จะเป็นการดำเนินการเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้ ต้องมีการพัฒนาร่วมมือกันจากหลายๆฝ่ายโดยต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาร่วมกัน โดยเริ่มจากการเรียนรู้สภาพปัญหาาร่วมกัน ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน โดยต้องมีกระบวนการขับเคลื่อนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการประเมิน การวางแผน การดำเนินงาน และการติดตามประเมินผล ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการในเขตถนนคนเดินมีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้เกิดสุขภาวะแก่ประชาชนในพื้นที่

“ทุกคนต้องมีส่วนรับผิดชอบต่อถนนคนเดินปายทุกคน จะปล่อยให้ปายเป็นหน้าที่ใครคนหนึ่งไม่ได้ เริ่มต้นที่ตัวเราหรือประชาชนทุกคนก่อน ต้องดูแลหน้าบ้านของตนเองให้สะอาดไม่ต้องรอให้ใครหรือหน่วยงานเทศบาลมาทำความสะอาดให้ แล้วต้องสร้างนิสัยการทิ้งขยะ การคัดแยกขยะ” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

“อยากให้ทั้งประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ผู้ที่เข้ามาดำเนินธุรกิจบริเวณถนนคนเดินปาย ภาครัฐที่มีส่วนส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มาช่วยกันพัฒนาแนวทาง ที่จะทำให้ถนนคนเดินปายมีรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่นอำเภอปาย” (ตัวแทนประชาชนถนนคนเดินปาย)

“ควรให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้ามาหากัน ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำแต่เพียงลำพังคงสำเร็จได้ยาก มีการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ หรือมีการทำงานเป็นระบบต่อเนื่องทั้งด้านการวางแผน การดำเนินงาน รวมทั้งการประเมินผล จึงจะทำให้การพัฒนาเขตถนนคนเดินปายประสบความสำเร็จ” (ตัวแทนหน่วยงานราชการ)

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นในการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลกระทบทางสุขภาพ

จากการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลกระทบทางสุขภาพ ในวันที่ 9 มกราคม 2554 ณ ห้องประชุมสำนักงานสาธารณสุขอำเภอปาย โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 40 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากเทศบาลปาย จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอำเภอ จำนวน 3 คน ตัวแทนผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลปาย จำนวน 3 คน ตัวแทนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอปาย จำนวน 3 คน ผู้ประกอบการร้านอาหาร จำนวน 4 คน ผู้ประกอบการจำหน่ายสินค้า จำนวน 4 คน ผู้ประกอบการที่พัก จำนวน 4 คน ตัวแทนอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 3 คน ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน จำนวน 3 คน และประชาชนทั่วไป จำนวน 7 คน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากแผนที่จุดเสี่ยง การสนทนากลุ่ม และแบบบันทึกอุบัติเหตุจราจรทางบกและอาชญากรรมในพื้นที่อำเภอปาย โดยรับฟังความคิดเห็นในหลักฐานข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นทางเลือกในการดำเนินการเรื่องการท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย และเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปายมีส่วนร่วมเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบทางสุขภาพในบางประเด็นและร่วมกันเสนอแนวทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 8 ข้อมูลจากการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นต่อร่างรายงานผลกระทบทางสุขภาพในเขตถนนคนเดินปาย

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>1. ผลกระทบทางกาย</p> <p>1.1 ด้านบวก</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนได้รับการส่งเสริมด้านการออกกำลังกาย - ประชาชนได้รับการรณรงค์จากภาครัฐในเรื่องการป้องกันสารเสพติด 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการและประชาชนในพื้นที่ และมีการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางไปยังประชาชนในเขตอำเภอปายและนักท่องเที่ยว เพื่อให้ประชาชนตื่นตัวให้ความสำคัญด้านสุขภาพมากยิ่งขึ้น - ควรมีการขยายเครือข่ายชมรมสร้างสุขภาพไปสู่ในระดับตำบล หมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ประชาชนใช้ถนนคนปายในการออกกำลังกายเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ค่อนข้างปลอดภัยและไม่มีมลภาวะจากยานพาหนะ - ควรประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เพื่อขอความร่วมมือนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวอย่างมีจิตสำนึก เพื่อให้พื้นที่ถนนคนเดินปายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงดงาม มีภาพลักษณ์ที่ดี ไม่มีการเดินดื่มสุราหรือสูบบุหรี่

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
	<p>- ควรให้ประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์ต่างๆ โดยเฉพาะการสร้างการมีส่วนร่วมของครอบครัวในกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ นอกจากนี้จะทำให้ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาพแล้วยังเป็นการเสริมสร้างความรักความอบอุ่นในครอบครัวอีกทางหนึ่ง</p> <p>- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานราชการ ควรสร้างหรือเพิ่มความตระหนักในด้านสุขภาพ สนับสนุนข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวกับสุขภาพ ทั้งในแง่การเพิ่มโอกาสในสร้างเสริมสุขภาพและในแง่การลดปัญหาที่คุกคามสุขภาพ</p>
<p>1.2 ด้านลบ</p> <p>- เกิดอันตรายกับสุขภาพจากการดื่มสุราและการสูบบุหรี่</p> <p>- อุบัติเหตุในถนนคนเดินปายสายรองเพิ่มขึ้น</p>	<p>- ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับชุมชนและภาคเอกชน ในการดำเนินงานถนนปลอดเหล้า บุหรี่ ให้มีความต่อเนื่อง และหน่วยงานควรสถานประกอบการ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบอย่างจริงจัง</p> <p>- ควรจัดให้มีทางเดินรถทางเดียว ในเขตพื้นที่ถนนคนเดินปายสายรอง และมีการจัดทำป้ายแนะนำทางเดินรถ เพื่อลดปัญหาการจราจรที่ติดขัด</p> <p>- ควรมีการประชาสัมพันธ์ในการจัดระบบการจราจรแก่ประชาชนในเขตเทศบาล พื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งนักท่องเที่ยว เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>- โรคติดต่อจากการย้ายถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ควรจะมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอำเภอ และโรงพยาบาลปาย ในการจัดเจ้าหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว ด้านการจราจรบริเวณทางแยกหรือบริเวณที่มักมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยและในถนนคนเดินปายสายหลัก ควรจัดเจ้าหน้าที่ประจำจุดต่างๆ ที่มีการปิดถนน เพื่อป้องกันการจับจี้จักรยานยนต์เข้าไปในพื้นที่ - ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับชุมชน ในการดูแลสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์โรค โดยเฉพาะยุงที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก อันจะลดการแพร่กระจายของของโรคไข้เลือดออกในชุมชนเขตถนนคนเดินปาย และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ป่วยที่เจ็บป่วยด้วยโรคหัด มีจิตสำนึกต่อชุมชนด้วยการไม่เข้าไปในที่ที่มีคนแออัด หรือว่ามีการสวมหน้ากากอนามัยป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคเมื่อจำเป็นต้องเข้าไปในพื้นที่ - ควรมีการสร้างเสริมความรู้ด้านสุขภาพแก่ผู้ประกอบการทั้งด้านการสุขาภิบาลอาหาร เพื่อให้ผู้ประกอบการมีการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องอันจะเป็นการลดโรกระบบทางเดินอาหาร

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>- เสี่ยงจากการประกอบการและยานพาหนะก่อให้เกิดเหตุรำคาญ</p> <p>- มลภาวะทางอากาศและสภาพอากาศที่ร้อน</p> <p>- ก่อให้เกิดขยะจำนวนมากและส่งกลิ่นเหม็น</p>	<p>- ควรมีการประสานความร่วมมือ ระหว่างเทศบาล ตำบลปาย สถานีตำรวจภูธรปาย ผู้นำชุมชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการ และประชาชน ในการร่วมกันออกกฎระเบียบ ข้อบังคับในเรื่องเวลาในการประกอบการต่างๆ บนพื้นที่ถนนคนเดินปาย มีการจำกัดระดับการใช้เสียงของร้านค้าและสถานบันเทิง ซึ่งต้องมีการกำหนดบทลงโทษและมีการควบคุมให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด</p> <p>- ควรมีการลงทะเบียนในการวางจำหน่ายสินค้าบริเวณสองข้างถนนเพื่อที่จะทราบประเภทการประกอบการซึ่งควรมีการจำกัดการประกอบการประเภทปิ้งย่างไม่ให้มีมากเกินไป และมีการกำหนดจุดในการประกอบการในพื้นที่เหมาะสมเทศบาลปาย</p> <p>- ควรมีการทำความสะอาดถนนเพื่อลดปริมาณฝุ่นประชาชนและผู้ประกอบการไม่ควรตัดไม้ทำลายป่า ควรมีการออกแบบอาคารสิ่งปลูกสร้างโดยให้ต้นไม้เป็นองค์ประกอบเพื่อสร้างความร่มรื่นและลดภาวะอากาศร้อน</p> <p>- เทศบาลควรสนับสนุนภาชนะรองรับขยะในเขตถนนคนเดินปายให้เพียงพอ ควรมีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวเข้าใจและยอมรับว่าเป็นหน้าที่ของตนเองในการร่วมมือในการดูแลสภาพแวดล้อม ช่วยกันรักษาความสะอาด กำจัดขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในชุมชนหรือแหล่งท่องเที่ยว</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>- น้ำทิ้งจากสถานประกอบการส่งกลิ่นเหม็นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์แมลงสัตว์นำโรค</p>	<p>- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้คำแนะนำและกำกับดูแลสถานประกอบการประเภทร้านอาหารและอาคารบ้านเรือนที่อยู่ในเขตถนนคนเดินปายในการบำบัดน้ำเสียก่อนทิ้งลงสู่ร่องระบายน้ำสาธารณะ</p>
<p>2.ผลกระทบทางด้านสุขภาพจิตใจ</p> <p>2.1 ด้านบวก</p> <p>- ความสุขจากการพักผ่อนในพื้นที่ถนนคนเดิน</p> <p>2.2.ด้านลบ</p> <p>- วิตกกังวลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p>	<p>-หน่วยงานของภาครัฐ ควรสร้างกิจกรรมเพื่อประชาชนเข้ามาเที่ยวพักผ่อนในถนนคนเดินมากขึ้น เช่น กิจกรรมขันโตกอาหารพื้นบ้านคนเมืองปาย กิจกรรมการแข่งขันความสามารถของเด็กและเยาวชน เป็นต้น</p> <p>- ควรมีการขอรับการสนับสนุนกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เพียงพอและควรมีการหมุนเวียน ตรวจการณ์ ภายในบริเวณพื้นที่ถนนคนเดินปายตลอด 24 ชั่วโมง และควรมีมาตรการต่างๆ ในการป้องกันเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่</p> <p>- ควรจัดให้มีศูนย์อำนวยความสะดวกในการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและการป้องกันอันตรายด้านอาชญากรรม รวมทั้งรับแจ้งเหตุและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆแก่นักท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินปาย</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
	<p>-ประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจควรประสานความร่วมมือในการวางระบบการดูแลความปลอดภัยในเขตถนนคนเดินปายที่มีประสิทธิภาพ ในกรณีพบเหตุการณ์ที่ผิดปกติให้ทำการแจ้งผู้นำชุมชนหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ</p> <p>-หน่วยงานภาครัฐและชุมชนควรสร้างระบบดูแลความปลอดภัย และเทศบาลตำบลปายควรจัดระเบียบการวางจำหน่ายสินค้าให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนดเพื่อให้มีพื้นที่ว่างของถนนกว้างพอที่จะนำรถเข้าช่วยเหลือเวลาเกิดเหตุฉุกเฉินได้ทันเวลา</p>
<p>3.ผลกระทบทางสุขภาพทางสังคม</p> <p>3.1 ด้านบวก</p> <p>- การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ของนักเรียนซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้ครอบครัว</p> <p>- การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ</p> <p>3.2 ด้านลบ</p> <p>- สมาชิกในครอบครัวมีเวลาอยู่ร่วมกันน้อย ส่งผลต่อความสัมพันธ์ในครอบครัวลดลง</p>	<p>-หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนการเรียนรู้และการฝึกอาชีพแก่เด็กวัยเรียนเพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ช่วยผู้ปกครองหารายได้ให้ครอบครัว</p> <p>-หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุนเกิดการเรียนรู้ภาษา โดยจัดให้มีการเรียนการสอนด้านภาษาแก่เด็กและประชาชนทั่วไป โดยอาศัยอาสาสมัครชาวต่างชาติซึ่งเป็นเจ้าของภาษาเป็นผู้สอน</p> <p>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีส่วนร่วมในการดูแลในระดับครอบครัว โดยจัดกิจกรรมของครอบครัว เพื่อเสริมสร้างความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<ul style="list-style-type: none"> - ชาวชนเข้าหาแหล่งอบายมุขได้ง่ายส่งผลให้มีการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชน - ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดลงรวมทั้งเกิดความขัดแย้งในกลุ่มผู้ประกอบการ - พื้นที่จราจรแออัด วุ่นวาย ทำให้เกิดความไม่สะดวกในการสัญจร - เกิดกระแสไฟฟ้าขัดข้องบ่อย น้ำประปาจุ่มไม่พอใช้ 	<ul style="list-style-type: none"> -หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้แก่ประชาชนและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ถึงอันตรายของยาเสพติด รวมทั้งส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เช่น ทำบุญฟังธรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางใจห่างไกลอบายมุข - ควรมีระบบบริหารจัดการพื้นที่จำหน่ายสินค้าโดยเทศบาลตำบลเป็นเจ้าภาพหลักร่วมกับประชาชนและผู้ประกอบการในการร่วมกันสร้างข้อตกลงเพื่อให้เกิดการจัดสรรพื้นที่จำหน่ายสินค้าอย่างเป็นธรรมไม่ลำเอียง เพื่อลดข้อขัดแย้งของผู้ประกอบการ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดโซนหรือจัดหมวดหมู่สินค้าและบริการเพื่อให้เกิดความสะดวกกับนักท่องเที่ยวในการเลือกชมสินค้า และบริการความต้องการของนักท่องเที่ยวและมีการจัดแนวในวางขายสินค้าเพื่อให้เกิดระเบียบไม่จืดขวางทางจราจร - ควรมีการปรับปรุงระบบประปา ไฟฟ้า ให้มีความเหมาะสมกับเมืองที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะในช่วงฤดูการท่องเที่ยว

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>4.ผลกระทบทางสุขภาพทางจิตวิญญาณ</p> <p>4.1 ด้านบวก</p> <p>-ประชาชนรู้สึกภูมิใจที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวจำนวนมาก</p>	<p>- ควรมีการศึกษารูปแบบประเพณีวัฒนธรรมและวิถีดั้งเดิมของประชาชนในพื้นที่ เพื่อกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมประเพณีที่ถูกต้อง เพื่อให้ชุมชนฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมที่ถูกต้องกับประชาชนรุ่นหลังและมีการเผยแพร่วัฒนธรรมที่ดีงาม</p> <p>- ควรมีการประสานงานกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ในการรณรงค์ให้ชุมชนเห็นคุณค่าและอนุรักษ์วัฒนธรรม เช่น การใช้ภาษาท้องถิ่น การแต่งกายประจำเผ่า เป็นต้น รวมทั้งร่วมกันดูแลสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนให้มีความงดงามตามธรรมชาติ</p>
<p>4.2 ด้านลบ</p> <p>- การท่องเที่ยวในเขตถนนคนเดินป่าทำให้สูญเสียคุณค่าทางจิตใจเนื่องจาก นักท่องเที่ยวแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกาย การถอดจอบในที่สาธารณะ ที่ขัดกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และทำให้เยาวชนเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมจากนักท่องเที่ยว</p>	<p>- หน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชน ควรช่วยกันเผยแพร่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และต่างประเทศเข้าใจ และเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมอันจะทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และมีพฤติกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ประเด็น	ทางเลือกและข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
<p>- ทำให้รู้สึกเสียคุณค่าทางจิตใจ เพราะสถาปัตยกรรมแบบพื้นบ้านได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นอาคารพาณิชย์แบบสมัยใหม่ ซึ่งมีรูปแบบไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมท้องถิ่น สิ่งก่อสร้างและการวางผังลอยได้บดบังความงดงามของสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น</p> <p>- การท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปายทำให้สร้างรายได้ แต่ทำให้ผู้ประกอบการบางส่วนมุ่งผลประโยชน์เกินไป ทำให้ขาดคุณธรรม เกิดการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว โดยขายสินค้าในราคาแพง</p>	<p>- ควรให้การศึกษแก่เยาวชนในเรื่องการรักษาหรือคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่นไม่เลียนแบบนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม</p> <p>- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการวางผังเมืองเพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ ปรับปรุงฟื้นฟูเมืองให้มีรูปแบบที่เหมาะสมกับท้องถิ่น อีกทั้งการก่อสร้างอาคารควรได้รับอนุญาตจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การก่อสร้างอาคารได้มาตรฐาน มีความมั่นคงแข็งแรง สร้างความปลอดภัยแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว และควรมีการตรวจการจัดวางผังลอยจำหน่ายสินค้าให้อยู่ในขอบเขตพื้นที่ที่กำหนด</p> <p>- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวเขตถนนคนเดินปาย ควรคำนึงถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ในการดำเนินงานพัฒนาเพื่อให้ได้รูปแบบถนนคนเดินที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวิถีชีวิตคนปาย</p> <p>- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีมาตรการควบคุมในด้านคุณภาพสินค้า และขอความร่วมมือผู้ประกอบการในการจำหน่ายสินค้าในราคาที่เหมาะสม</p>